

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ-TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA

EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA MANAGEMENTU

Venkovská turistika v Jeseníkách

Rural tourism in the Jeseníky mountain

Studentka: Anna Znojová

Vedoucí bakalářské práce: doc. Ing. Václav Lednický CSc.

Uherské Hradiště 2013

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra managementu

Zadání bakalářské práce

Student: **Anna Znojová**

Studijní program: B6208 Ekonomika a management

Studijní obor: 6501R006 Ekonomika cestovního ruchu

Specializace: 02 Ekonomika cestovního ruchu

Téma: Venkovská turistika v Jeseníkách
Rural Tourism in the Jeseníky Mountains

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Metodika zpracování a cíle práce
 3. Charakteristika venkovské turistiky
 4. Představení CHKO Jeseníky
 5. Venkovská turistika v Jeseníkách
 6. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- INDROVÁ, Jarmila et al. *Cestovní ruch (základy)*. 2. přeprac. vyd. Praha: Oeconomica, 2009. ISBN 978-80-245-1569-4.
- JANOTOVÁ, Markéta et al. *Venkovský cestovní ruch příležitost pro nové podnikání*. Klatovy: Úhlava, 2011. ISBN 978-80-903851-7-7.
- ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. 2. přeprac. a dopl. vyd. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-80-7201-880-2.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

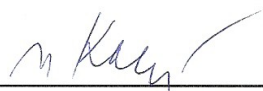
Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. Václav Lednický, CSc.**

Datum zadání: 23.11.2012

Datum odevzdání: 10.05.2013

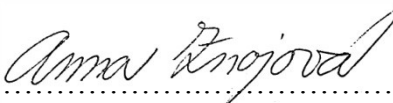

Ing. Petra Horváthová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Čestné prohlášení

Místopřísežně prohlašuji, že jsem bakalářskou práci *Venkovská turistika v Jeseníkách* vypracovala samostatně pod vedením doc. Ing. Václava Lednického, CSc. a uvedla v ní všechny použité literární a jiné odborné zdroje.

V Uherském Hradišti dne 10.5.2013

.....

Anna Znojová

Poděkování

Děkuji panu doc. Ing. Václavu Lednickému, CSc. a mým rodičům za připomínky, cenné rady a trpělivost.

Anna Znojová

1. ÚVOD	5
2. METODIKA A CÍL PRÁCE	6
2.1. Metodika práce	6
2.2. Cíl práce.....	6
3. CHARAKTERISTIKA VENKOVSKÉ TURISTIKY	7
3.1. Cestovní ruch.....	7
3.1.1. Vymezení cestovního ruchu	7
3.1.2. Definice cestovního ruchu.....	7
3.1.3. Typy účastníků cestovního ruchu.....	8
3.1.4. Druhy a formy cestovního ruchu.....	9
3.2. Venkovský cestovní ruch.....	13
3.2.1. Formy venkovského cestovního ruchu.....	13
3.2.2. Služby při venkovském cestovním ruchu.....	14
3.2.3. Charakteristika zákazníků venkovského cestovního ruchu.....	17
3.2.4. Význam venkovské turistiky	18
3.2.5. Rysy venkovské společnosti.....	19
3.2.6. Organizace v oblasti cestovního ruchu.....	20
4. Představení Jeseníků	23
4.1. Region Jeseníky	23
4.2. CHKO Jeseníky	23
4.2.1. Charakteristika oblasti.....	23
4.2.2. Geologie	24
4.2.3. Podnebí.....	24
4.2.4. Vodstvo	25
4.3. Národní přírodní rezervace	25
4.3.1. NPR Králický Sněžník	25
4.3.2. NPR Praděd	26
4.3.3. NPR Rašeliniště Skřitek	26
4.3.4. NPR Rejvíz.....	27
4.3.5. NPR Šerák – Keprník	27
4.4. Turistické atraktivity Jeseníků.....	28
4.4.1. Zimní sporty	28

4.4.2.	Lyžařské areály	28
4.4.3.	Cykloturistika	29
4.4.4.	Rybaření	30
4.4.5.	Myslivost.....	30
4.4.6.	Přírodní zajímavosti	30
4.4.7.	Technické památky	35
4.4.8.	Lázně	37
5.	Objekty venkovské turistiky	39
5.1.	Ranch Viktorie.....	39
5.2.	Farma Bovine	40
5.3.	Ekologická farma Morava	40
5.4.	Ranč u Kulhavé sovy	41
5.5.	Ranč pod Rejvízem.....	42
5.6.	Agroturistika Malá Morávka	43
5.7.	Holiday House Vápenná.....	44
5.8.	Ranch M	44
5.9.	Ranch Eden.....	45
5.10.	Ekofarma v Podlesí	45
5.11.	Mlýn u Kročilů.....	46
5.12.	Orlí Vrch – Rejvív.....	46
6.	VLASTNÍ PRŮZKUM, ZHODNOCENÍ A DOPORUČENÍ	48
6.1.	Výsledky dotazníkového šetření.....	48
6.2.	SWOT analýza Jeseníků.....	55
6.3.	Doporučení	57
7.	ZÁVĚR	58
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	59
	SEZNAM ZKRATEK.....	64
	SEZNAM GRAFŮ	
	SEZNAM OBRÁZKŮ	
	SEZNAM TABULEK	
	SEZNAM PŘÍLOH	

1. ÚVOD

Cestovní ruch, též turismus, se stává trendem dnešní doby. Z ekonomického hlediska patří cestovní ruch mezi nejvýznamnější součásti národní i světové ekonomiky. Vytváří řadu pracovních míst v odvětví obchodu, ubytování, stravování a dalších odvětvích spojených s cestováním a aktivitami cestovního ruchu. Dnes člověk vyhledává různé druhy a možnosti cestovního ruchu, při kterých si ve volném čase nejlépe odpočine od stresu a od každodenních starostí. Jednou z forem, které se mu nabízí, je venkovský cestovní ruch.

Venkovský cestovní ruch posiluje hospodářsky slabá a postižená území a celkově zvyšuje konkurenceschopnost daného území. To má velký vliv na příjmy rozpočtů regionů a zlepšuje kvalitu života a životní úroveň v místě. Rizikem je jednostranná orientace na masový cestovní ruch. Ten může vést ke značné zranitelnosti hospodářského rozvoje v daném regionu.

Vliv venkovského cestovního ruchu z hlediska sociálního a z hlediska vlivu na životní prostředí je kladný i záporný. Kladně se podílí na oživení folklóru a místních tradicích, slouží k účelnému využití volného času a podílí se na všestranném rozvoji osobnosti. Přispívá k vzájemnému poznání a porozumění si mezi lidmi, u zahraničního cestovního ruchu motivuje k získávání jazykových znalostí. Slouží jako nástroj vzdělávání a kulturní výchovy člověka.

Snahou o zamezení negativním dopadům na místní komunity a životní prostředí je venkovská turistika. Nežádoucími vlivy je poškozování a sezónní zhoršování přírodního prostředí zejména v místech vysoké koncentrace turistů, narušování životního prostředí a přímé ohrožování vzácných druhů flóry a fauny. Velké přizpůsobení se požadavkům turistů a vliv moderní doby může vést v dané oblasti ke změnám místní kultury, umění a tradic, ke ztrátě jejich racionální podstaty a ke ztrátě jejich přirozenosti.

Téma „Venkovská turistika v Jeseníkách“ jsem si vybrala, protože mě aktivity spojené s venkovskou turistikou velmi zajímají. Chtěla bych si rozšířit znalosti v tomto oboru a zjistit, zda jsou Jeseníky vhodným místem pro výběr této formy cestovního ruchu. Na hory Jeseníky jsem se zaměřila, protože jsou mi velmi blízké a na jejich území žiji.

2. METODIKA A CÍL PRÁCE

2.1. Metodika práce

U každé odborné práce je nutné si správně zvolit metodu k získání a zpracování vstupních informací tak, abychom po vyhodnocení těchto informací došli k výsledku odpovídajícímu stanovené práci.

Základním metodickým postupem v rámci přípravy je vytvoření si názoru na danou problematiku. Sběrem a studiem odborné literatury, textů a studijních materiálů získáme přehled o daném problému, který použijeme pro následnou interpretaci v bakalářské práci.

Pro teoretickou část mi byly zdrojem knižní materiály a odborná literatura. Obsahuje základy cestovního ruchu a přibližuje venkovský cestovní ruch.

V druhé praktické části jsem čerpala převážně z internetových zdrojů, průvodců a propagačních materiálů. Přiblížena je zde turistická oblast Jeseníky, její charakteristické podmínky, přírodní zajímavosti a atraktivita. V další části je uvedena konkrétní nabídka možností venkovské turistiky.

V poslední části je zpracována SWOT analýza Jeseníků, která zhodnocuje stav turistické oblasti Jeseníky. Dále jsou zde vypracovaná data z dotazníkového šetření. Získané informace zhodnocují postoj veřejnosti k venkovské turistice a turistické oblasti Jeseníky.

2.2. Cíl práce

Cílem bakalářské práce je pomocí dotazníkového šetření analyzovat nabídku venkovské turistiky v Jeseníkách a zhodnotit stupeň návštěvnosti v této oblasti. Získaná data jsem zpracovala a uvedla na konci této bakalářské práce.

Teoretická část práce seznámí čtenáře se základy cestovního ruchu a především pak přiblíží pojem venkovský cestovní ruch, charakterizuje jeho druhy a formy.

V praktické části se čtenáři seznámí s oblastí Jeseníků. Jsou zde uvedeny přírodní zajímavosti, lázeňská místa, technické památky, lyžařská střediska, běžecké a turistické trasy, naučné stezky, a další zajímavosti těchto hor. Bakalářská práce dále obsahuje fotografie, mapy, nabídku ubytovacích zařízení s cenami ubytovacích, stravovacích a doplňkových služeb, SWOT analýzu Jeseníků a doporučení.

3. CHARAKTERISTIKA VENKOVSKÉ TURISTIKY

3.1. Cestovní ruch

3.1.1. Vymezení cestovního ruchu

Již u starověkých civilizací byl cestovní ruch zdrojem velice cenných informací. Počátky moderního cestovního ruchu jsou datovány do 17. a 18. století a jsou spjaty s průmyslovou revolucí. Do té doby byly účastníky cestovního ruchu převážně kněží, obchodníci, umělci a šlechta, jejichž motivací bylo objevitelství, křesťanská hnutí, vojenské výpravy. V 19. a 20. století převažovaly cesty za poznáním, slávou a dobrodružstvím. Díky vynálezu parního stroje se začalo cestovat po železnici a zrychlila se i cesta po moři. Mezi dvěma světovými válkami se k dopravním prostředkům připojila letecká a silniční doprava. Po druhé světové válce vznikaly rozdíly v cestování mezi obyvateli západní a východní Evropy. Zlom nastal po roce 1989 po pádu „Železné opony“ a trvá až doteď. Cestovní ruch nyní slouží převážně k rekreaci, regeneraci a odpočinku.

Cestovní ruch je zařazen do terciárního sektoru, sektoru služeb. Je to nejmladší a největší sektor světového hospodářství. Tyto služby jsou nevýrobní činností a slouží k uspokojování základních lidských potřeb a k možnostem využívání volného času. [2][7]

3.1.2. Definice cestovního ruchu

Definice cestovního ruchu se neustále upravuje v závislosti na vývoji a rozvoji vnitřní struktury cestovního ruchu. Proto od začátku zkoumání cestovního ruchu existovalo a stále existuje několik jeho definic, které se neustále upravují. Pojem cestovní ruch bývá také používán v různých souvislostech. Může být označením pro pohyb osob, jako odvětví národního hospodářství, lze na něj nahlížet jako na oblast spotřeby i jako na oblast nejrozličnějších podnikatelských aktivit.

Janotová (2011, s. 5) uvádí definici cestovního ruchu podle Světové organizace cestovního ruchu (UNWTO) jako *„činnost osob cestujících do míst a pobývajících v místech mimo své obvyklé prostředí po dobu kratší než jeden ucelený rok, za účelem trávení volného času a služebních cest (osoba nesmí být odměňována ze zdrojů navštíveného místa)“*.

Cestovní ruch je mnohostranným odvětvím, které zahrnuje nejen účastníky a poskytovatele služeb, ale i destinace, v nichž je cestovní ruch realizován a tranzitní destinace. Toto pojetí vystihuje podstatu cestovního ruchu a zahrnuje v sobě tři důležité podmínky

cestovního ruchu: změnu místa, nevýdělečný charakter a vztahy mezi lidmi. Vylučuje cestování za prací, dlouhodobou migraci či cesty v místě bydliště.

Rozšířené pojetí cestovního ruchu vychází z vnímání cestovního ruchu jako komplexního společenského jevu, který zahrnuje nejen účastníky a jejich aktivity, ale i procesy budování a provozování zařízení se službami pro účastníky CR, aktivity spojené s využíváním, rozvojem a ochranou zdrojů, souhrn politických a veřejně správních aktivit. [4]

3.1.3. Typy účastníků cestovního ruchu

Na následující rozdělení pojmů je nahlíženo z pohledu mezinárodního a domácího cestovního ruchu.

3.1.3.1. Stálý obyvatel

V mezinárodním cestovním ruchu je to osoba, která před příjezdem do jiné země na dobu kratší než jeden rok, žije v dané zemi alespoň jeden rok.

V domácím cestovním ruchu je stálým obyvatelem osoba, která před příjezdem do jiného místa, na dobu kratší šesti měsíců, žije v určitém místě alespoň šest po sobě jdoucích měsíců. [8]

3.1.3.2. Návštěvník

V mezinárodním cestovním ruchu je to osoba, která má bydliště v dané zemi a která cestuje do jiné země na dobu kratší než jeden rok. Hlavním účelem cesty nesmí být výdělečná činnost v navštívené zemi.

V domácím cestovním ruchu je to osoba, která cestuje do jiného místa, než kde má své trvalé bydliště na dobu kratší než šest měsíců. Hlavním účelem její cesty je jiná činnost, než vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném místě. [8]

3.1.3.3. Turista

V mezinárodním cestovním ruchu je to osoba, která cestuje do jiné země, než v níž má své trvalé bydliště. Hlavní účel cesty je jiný, než výkon výdělečné činnosti v navštívené zemi. Vycestování musí zahrnovat alespoň jedno přenocování, ale nesmí být delší než jeden rok.

V domácím cestovním ruchu je to osoba, která cestuje z místa svého trvalého bydliště, do jiného místa, které je odlišné od jejího běžného životního prostředí. Hlavní účel je jiný, než výkon výdělečné činnosti v navštíveném místě. Vycestování je na dobu zahrnující alespoň jedno přenocování, nesmí však přesáhnout dobu delší šesti měsíců. [8]

3.1.3.4. Výletník

V mezinárodním cestovním ruchu je to osoba, která cestuje do jiné země, než v níž má své trvalé bydliště na dobu kratší než 24 hodin, aniž by v této zemi přenocovala. Hlavním účelem cesty nesmí být výdělečná činnost v navštívené zemi.

V domácím cestovním ruchu je to osoba, která cestuje na jiné místo, než kde má své trvalé bydliště na dobu kratší 24 hodin, aniž by v navštíveném místě přenocovala. Hlavní účel je jiný, než výkon výdělečné činnosti v navštíveném místě. [8]

3.1.4. Druhy a formy cestovního ruchu

3.1.4.1. Druhy cestovního ruchu

O druzích cestovního ruchu mluvíme tehdy, kdy se za dělení považuje motivace subjektů k cestování neboli důvod, pro který cestují.

Podle místa realizace:

- Domácí CR – aktivity spojené s účastí občanů dané země na cestovním ruchu
- Zahraniční CR
- Výjezdový (outgoing, pasivní) – souhrn aktivit spojených s výjezdem občanů dané země do zahraničí
- Tranzitní – souhrn aktivit spojených s občany ze zahraničí danou zemí projíždějících
- Příjezdový (incoming, aktivní) – souhrn aktivit spojených s příjezdem občanů ze zahraničí do dané země

Podle délky trvání:

- Krátkodobý - zahrnuje dvě přenocování
- Dlouhodobý - více než tři přenocování (kratší než 1 rok nebo 6 měsíců)

Podle ročního období:

- Celoroční
- Sezónní (letní, zimní)

Podle způsobu organizace:

- Organizovaný – účast zajišťovaná prostřednictvím cestovní kanceláře nebo jiného zprostředkovatele
- Neorganizovaný – účast si účastník zajistí sám

Podle počtu účastníků:

- Individuální (nejvýše s rodinou)
- Skupinový

Podle věku účastníků:

Každá věková skupina má jiné požadavky a potřeby. Podnikatel by měl dané věkové skupině přizpůsobit své služby.

- CR dětí do 15 let
- CR mládeže 15-24 let
- CR rodin s dětmi
- CR lidí ve věku 40-50 let
- CR seniorů

Podle formy úhrady:

- CR volný – účastník si hradí účast sám, jeho účast není ničím podmíněna
- CR vázaný - účastník hradí pouze část nákladů, ostatní hradí zaměstnavatel, pojišťovna, účast je podmíněna splněním určité podmínky (členství v odborech, zdravotní pojištění)

Podle převažujícího prostředí:

- Venkovský CR – cestovní ruch odehrávající se ve venkovské krajině, cestování za poznáním místních tradic a folklóru, za lidovou architekturou
- Městský CR – dominantními atraktivitami jsou městské památkové rezervace a městské památkové zóny, panoramatické pohledy (malebná městská krajina)
- Lázeňský CR – účastníkům lázeňského cestovního ruchu jsou nabízeny atraktivita, v podobě přírodních léčivých zdrojů a zdravotně příznivé klima s navazující rozvinutou infrastrukturou, nejčastěji v přírodně hodnotné krajině

- CR ve střediscích (horská, sportovní, mořská,...) – atraktivitami jsou horské krajiny, terény a klima vhodné pro letní a zimní turistiku, příměstské polohy s příznivými podmínkami pro víkendový cestovní ruch, apod. [2] [9]

3.1.4.2. Formy cestovního ruchu

Motivace v cestovním ruchu představuje souhrn vnitřních a vnějších podnětů vedoucích k účasti na cestovním ruchu.

Pásková (2001) uvádí tyto formy cestovního ruchu:

3.1.4.2.1 Rekreační cestovní ruch

Rekreační cestovní ruch je nejrozšířenější formou cestovního ruchu.

Jedná se o masovou turistiku, která je obvykle realizovaná ve vhodném rekreačním prostředí. Účastníci se věnují pasivnímu i aktivnímu odpočinku. Zatímco pasivní odpočinek má dodat novou fyzickou a duševní sílu, aktivní odpočinek je obvykle spojen se sportovními aktivitami, pobytem v přírodě, řadou koníčků a zálib. Účastníci mají vyšší nároky na základní služby (stravování all inclusive, pohodlné ubytování) a doplňkové služby (zde většinou využívají komplexní balíčky služeb).

3.1.4.2.2 Kulturně poznávací cestovní ruch

Motivem je poznávání destinací, různých kultur a rozšiřování rozhledu.

Cílem jsou krajiny, které vznikly kombinací činnosti přírody a člověka, zajímavá místa, hrady, zámky. Účastníci se zajímají o historii, zvyky a tradice. Tento druh cestovního ruchu přispívá ke vzdělání a k rozšíření kulturně společenského rozhledu.

3.1.4.2.3 Zdravotně orientovaný cestovní ruch

Zaměřený na zdravotní péči či rekonvalescenci. Mnoho účastníků cestuje nejen do lázní, ale také do ordinací a na speciální kliniky (k privátním dentistům, očním lékařům, plastickým chirurgům).

3.1.4.2.4 Venkovský cestovní ruch

Hlavním motivem účasti je pobyt na venkově. Je založen na principech trvale udržitelného rozvoje a šetrných formách cestovního ruchu (zelený cestovní ruch, alternativní cestovní ruch).

3.1.4.2.5 Kongresový cestovní ruch

Tato forma cestovního ruchu se vyznačuje zejména cestováním do kongresových míst za účelem výměny zkušeností a informací. Mezi charakteristické znaky kongresového cestovního ruchu patří cestování do velkých měst s rozsáhlou kongresovou infrastrukturou, účastníci většinou disponují vysokými příjmy, počet účastníků se pohybuje v desítkách až stovkách.

3.1.4.2.6 Incentivní cestovní ruch

Tento druh turistiky bývá zaměřen na zvýšení motivace účastníků. Jedná se o akce „za odměnu“ se společenskými či zábavnými programy. Často jsou organizovány firmami pro své zaměstnance, partnery, dodavatele. Hlavním cílem je zlepšení pracovních výkonů, posílení vztahu v pracovním kolektivu a výchova zaměstnanců.

3.1.4.2.7 Náboženský cestovní ruch

Hlavní náplní náboženského cestovního ruchu je návštěva posvátného místa konkrétního náboženství. Většinou bývá návštěva spojena s vykonáváním určitých náboženských obřadů (bohoslužby, připomínání určitých událostí). Motivací účastníků je duchovní přiblížení se k vrcholné církevní autoritě a komunikace s ní (modlitba), duchovní prožitky, meditace.

3.1.4.2.8 Zajímavé formy cestovního ruchu:

- kulinářská turistika (culinary tourism) – jídlo hraje pro turisty čím dál větší roli. Hlavním lákadlem je ochutnávka místních specialit.
- dark tourism – zahrnuje cestování do míst spjatých se smrtí a tragédií. Jedná se o bojiště, pozemky katastrofy. Tento druh cestování se zakládá zejména na emocionálních zážitcích.
- filmový cestovní ruch – cestování do míst, kde se odehrávaly úspěšné filmové a seriálové scény (města, hrady, zámky, pivovary, přírodní lokality).
- gay and lesbian tourism – „růžoví“ turisté, jak se homosexuálům také říká, patří mezi nejlukrativnější zákazníky. Homosexuální turisté jsou ideální cílovou skupinou cestovních kanceláří právě proto, že nemají děti, mají solidní příjem a jsou ochotni cestovat a utrácet.
- voluntary tourism – cestování dobrovolníků. Lidé cestují do míst, kde jejich služby nebo podpora pomáhá místním lidem, volně žijícím živočichům či flóře. Tento typ cestovního ruchu může trvat několik týdnů, nebo i měsíců. [4] [7]

3.2. Venkovský cestovní ruch

Venkovský cestovní ruch, též rurální cestovní ruch, je souborné označení pro druh cestovního ruchu, který nenarušuje životní prostředí. Spojuje rekreaci s nabídkou venkovských aktivit. Je založen na venkovském způsobu života a nabízí specifické ubytování v soukromí nebo v menších ubytovacích zařízeních. Kromě běžných stravovacích služeb nabízí místních speciality či konzumaci potravin vyprodukovaných na farmě. Běžnými atraktivitami jsou jízda na kole či na koni, pěší turistika, pozorování domácích zvířat a veškeré činnosti účastníka cestovního ruchu v prostředí venkova. Jde o cestovní ruch mimo oblast městského osídlení snažící se o rozvoj farem a alternativního zemědělství. Je také jednou z forem cestovního ruchu, která odpovídá požadavkům trvale udržitelného rozvoje. Podnikání ve venkovském cestovním ruchu se řídí principy, které patří mezi tzv. „měkkých“ forem cestovního ruchu, tzn. malokapacitní cestovní ruch a maximální zapojení místních zdrojů s ohledem na místní komunitu a životní prostředí. [12]

3.2.1. Formy venkovského cestovního ruchu

Venkovský cestovní ruch zahrnuje různé formy cestovního ruchu, nejtypičtěji jsou agroturistika, ekoagroturistika, vesnický turismus či chataření a chalupaření.

3.2.1.1. Agroturistika

Je to forma CR, která je poskytována subjekty, které podnikají v zemědělské výrobě a podnikání v cestovním ruchu jim slouží jako vedlejší zdroj příjmů s tím, že zemědělská výroba by měla být dominantní činností. Zvláštnost agroturistiky spočívá v tom, že turista má možnost se přímo účastnit zemědělských činností, zabývat se aktivním odpočinkem, pěší turistikou a cykloturistikou, poznávat původní techniky výroby potravin, chovu hospodářských zvířat apod. Odlišuje se zejména ubytováním na rodinné farmě, jehož podstatným znakem je spolužití s farmářskou rodinou. Tento způsob turismu by měl být šetrný k přírodě, neboť jeho veškerá činnost je bezprostředně spjata s přírodou a krajinou venkova. [12]

3.2.1.2. Ekoagroturistika

Je kombinací agroturistiky a ekoturistiky. Provozovaná je na ekologických farmách s velkou ohleduplností na životní prostředí. Účastníci se zabývají alternativním zemědělstvím tzn. zemědělstvím založeným na jiných principech než „klasické zemědělství“.

Produkty ekologických farem jsou pěstovány bez použití umělých hnojiv a pesticidů, chov domácích zvířat probíhá přirozeným způsobem. Po splnění přísných pravidel mohou výrobky z těchto ekologických farem nést označení BIO. [12]

3.2.1.3. Chataření a chalupaření

Jedná se o rekreaci vázanou na vlastní rekreační objekt, který je umístěn mimo městské či vesnické osídlení. Chataření a chalupaření se v průběhu 20. let se v České republice dostalo do pozice fenoménu jak z hlediska kulturního, ekologického, ekonomického tak i sociologického. Právě chataření a chalupaření umožňuje odreagování se od pracovních či jiných záležitostí v prostředí trvalého bydliště. Tuto formu cestovního ruchu mnohdy lidé nepovažují za cestovní ruch, avšak jedná se o rovnocennou formu venkovského cestovního ruchu.

Rozdíl mezi chatařením a chalupařením je značný. Chaty na rozdíl od chalup byly vybudovány přímo za účelem trávení volného času. Chalupa je někdy i několik set let starý objekt, který původně sloužil jako venkovské hospodářství a byl trvale obýván. Chalupáři svůj volný čas tráví aktivněji. Na rozdíl od chatařů, kteří se spíše věnují odpočinku, koupání, výletům a relaxaci, chalupáři se spíše věnují údržbě chalupy či péči o zahrádku. Častěji chalupáři navazují kontakty se sousedy i s obyvateli lokality. Chataři jsou naopak bráni spíše jako individualisté a veškeré činnosti jsou provozovány v rámci rodiny. [8]

3.2.1.4. Vesnický turismus

Vesnický turismus je formou venkovského cestovního ruchu, který je velmi blízce spjatý s přírodou a krajinou venkova. Využívá veškerých atraktivit, které venkov nabízí. Jedná se o místní přírodní lokality (jeskyně, skály, přírodní útvary), ukázky místních tradičních lidových řemesel, poznávání tradic (slavnosti, poutě, posvícení), návštěvu místních pamětihodností (hrady, zámky, muzea, poutní místa). Mezi další typické aktivity, které jsou provozované ve venkovském turismu, patří pěší turistika, cyklistika, horolezectví, jízda na koni, hipoturistika, zimní sporty, myslivost, rybaření. K ubytování je zpravidla v rekreačních objektech, v rodinných domech, v hotelích a penzionech, v historických objektech, kempech či chatových osadách. [8]

3.2.2. Služby při venkovském cestovním ruchu

Venkovský cestovní ruch není jen pouhá péče o volný čas účastníků. Jde o zajištění relativně samostatného souboru služeb venkovského cestovního ruchu. Jedná se o stravovací, ubytovací a doplňkové služby na venkově. [4]

3.2.2.1. Ubytovací služby

Ubytovací služby jsou většinou poskytovány majiteli a pronajímateli vhodných ubytovacích zařízení. Vyznačují se malou kapacitou (maximálně 50 lůžek, ubytování na zemědělské farmě maximálně 12 lůžek). Tyto kapacitní normy jsou dány z důvodů, aby nedocházelo ke zvýšené koncentraci návštěvníků na jednom místě. Zařízení jsou umístěna obvykle v obci nebo v jejím okolí. Velmi důležitý je standard ubytovacích služeb. Norma týkající se ubytování v soukromí a hromadných ubytovacích služeb byla zrušena k 31. 12. 1993. Nyní jsou vydána pouze doporučení, která nejsou závazná, avšak jsou doporučena a vyplatí se je dodržovat. Toto doporučení vydaly společně Národní federace hotelů a restaurací ČR, Sdružení podnikatelů v pohostinství a cestovním ruchu, Sdružení hoteliérů a restaurátérů (HOREKA), Svaz podnikatelů ve venkovské turistice a agroturistice ČR, Klub českých turistů a Živnostenské společenstvo provozovatelů kempů a chatových osad. Tyto organizace na základě splnění určitých podmínek udělují certifikace a na základě toho i ubytovací zařízení rozdělují do kategorií.

- Ubytování v soukromí

Rozumíme tím ubytování ve stavbách, kde každá ubytovací jednotka je nezávislá. Slouží ke krátkodobému ubytování hostů. Počet samostatných ubytovacích jednotek je omezen. Ubytování v soukromí je členěno do čtyř tříd, kdy každá třída je označena jednou až čtyřmi hvězdičkami. Počet hvězdiček je dán splněním požadavků doporučeného standardu a podrobného prováděcího předpisu. Ubytování v soukromí dělíme na ubytování v obytných místnostech objektů (obytná místnost), nebo na pronájem samostatných objektů (chaty, sruby, chalupy a rekreační domky, byty) včetně pronájmu přilehlých pozemků za účelem stanování, kempování.

- Hromadná ubytovací zařízení

Poskytují přechodná ubytování pro turisty. V zásadě se jedná o hotely a penziony. Hromadné ubytovací zařízení ze zákona musí mít obchodní název. *Hotel* je ubytovací zařízení s nejméně 10 pokoji pro hosty, vybavenými pro přechodné ubytování a služeb s nimi spojených. Člení se do 5 tříd. *Penzion* je ubytovací zařízení s nejméně 5 pokoji a s omezenými doplňkovými službami. Člení se do 4 tříd. [9]

3.2.2.2. Stravovací služby

Stravovací služby jsou obvykle spojené s ubytovacími službami. Účastníci venkovského cestovního ruchu očekávají, že jim provozovatel nabídne stravovací služby. To bývá zajištěno buď:

- Stravováním poskytnuté provozovateli přímo v ubytovacím zařízení nebo provozovatel má k dispozici kuchyňku, kterou poskytne hostovi na přípravu vlastního jídla. Výhodou účastníků venkovského cestovního ruchu, kteří pobývají na zemědělské usedlosti, je, že mají jedinečnou příležitost ochutnat čerstvé produkty vypěstované přímo na farmě. Jedná se o zajímavý sortiment zahrnující např. čerstvé mléko, podmáslí, zabíjačkové speciality, mošty, džemy a kompoty, vína z vlastních zdrojů.
- Anebo host využije stravovacích služeb poskytnutých v jiných veřejně dostupných stravovacích zařízeních, které se nachází v blízkosti místa pobytu. Zde mohou účastníci venkovského cestovního ruchu ochutnat místní a krajové speciality nebo se účastnit zabíjačkových či hodových zábav. [4]

3.2.2.3. Doplnkové služby

Vedle ubytovacích a stravovacích služeb zahrnuje venkovský cestovní ruch i služby doplňkové, které mají zatraktivnit pobyt na venkově. Doplnkové služby neposkytují pouze majitelé ubytovacích a stravovacích služeb. Jsou to různé spolky, organizace a sdružení (např. myslivců, folklórní skupiny, zahrádkáři apod.). Program doplňkových služeb vychází z místních podmínek a je tvořen tak, aby byl co nejzajímavější. [4]

3.2.2.3.1 Doprovodné programy

Cestovní ruch nespočívá jen v zajištění ubytování a stravování. Provozovatel by se měl postarat i o volný čas svých hostů. Doprovodné programy by měly mít vztah k venkovu, měly by prezentovat historické, přírodní a kulturní zázemí venkova. [4]

3.2.2.3.1.1 Pěší turistika

Pěší turistika spočívá v krátkodobém cestování a poznávání krajiny, prostředí, památek, zvyků. Hlavní náplní aktivity je chůze v přírodě, která může být doplněna o dopravu mezi jednotlivými výchozími místy. Pěší turistika je prováděna nejčastěji individuálně nebo v malých skupinkách. [4]

3.2.2.3.1.2 Jezdecká turistika

Jezdecká turistika se stává v České republice stále vyhledávanějším doprovodným programem. Jedná se o rekreační využití koní a zejména pak o celodenní nebo vícedenní putování v sedle. Pro pohodlné cestování v sedle jsou budovány jezdecké stezky, na kterých se nachází stanice, které poskytují ubytování pro koně i pro jezdce. [4]

3.2.2.3.1.3 Cestování na kole

Je to forma turistiky zaměřená na aktivní cestování za účelem poznávání, rekreace a vyhlídkové jízdy, nejčastěji pomocí speciálně upraveného cestovního kola. Pro zkvalitnění služeb pro cykloturistiku jsou budovány cyklostezky, cyklotrasy a naučné stezky. [4]

3.2.3. Charakteristika zákazníků venkovského cestovního ruchu

Každý účastník je svým specifickým způsobem odlišný. To by si provozovatel měl v první řadě uvědomit a ohleduplně tomu přizpůsobit nabídku svých služeb. Stříbrná řadí účastníky do několika skupin, které mají stejné nebo podobné požadavky. [4]

3.2.3.1. Sportovně založení lidé

Spouště hostů při práci nezbyvá na sport čas, a proto se aktivní dovolená stává stále vyhledávanější. Proto by poskytovatel měl podávat veškeré informace o sportovních příležitostech v místě pobytu. Tito lidé očekávají vyžití ve formě letních sportů, zimních sportů, adrenalinových sportů, jezdecké turistiky apod. Ubytovatel by měl být schopen zajistit základní sportovní vybavení. Doplňkovou službou může být půjčovna vybavení (kol, lodí, lyží, rybářského náčiní), poskytnutí map a průvodců po okolí. [4]

3.2.3.2. Cykloturisté

Cyklistika přitahuje stále širší okruh zájemců. Poskytovatel by měl znát a umět poradit o přístupnosti krajiny pro cyklisty, znát nejbližší cyklotrasy a zajímavá místa, kam se dá vyjet. Pokud sám neposkytuje půjčování kol, měl by umět poradit, kde nejbližší si kolo mohou půjčit, nebo i opravit. [4]

3.2.3.3. Milovníci přírody

Tato skupina se zajímá převážně o pěší turistiku, o zajímavosti kraje, o přírodní atraktivitu. Rádi si vyrazí do lesa na houby, sbírají lesní plody, pozorují zvěř. Poskytovatel by měl mít k zapůjčení specializované knihy, encyklopedie a atlasy. Pokud poskytovatel sám není znalcem zajímavostí venkova a místní přírody, měl by zajistit odborníka či průvodce. Hosté to jistě uvítají a rádi se něco nového přiučí. [4]

3.2.3.4. Děti

Děti mohou navštívit ubytovací zařízení buď s rodiči, v rámci spolku, nebo s pedagogickým dohledem. Rodiny s dětmi přijíždějí nejčastěji v období prázdnin. Hostitel může nabídnout službu hlídání dětí, což jistě rodiče uvítají. Pokud děti přijely v rámci spolku, musí poskytovatel nabídnout částečné zázemí pro jejich činnost. Tu doplní pestrou nabídkou doprovodných programů, jako jsou umělecké dílny, hipoturistika, místní atraktivita, pamětihodnosti). Děti s pedagogickým doprovodem přijíždí obvykle v rámci školy v přírodě. Zde musí mít poskytovatel předem připravený doprovodný program. Vše musí být pod kontrolou pověřené osoby. Při ubytování skupin dětí, musí rekreace odpovídat hygienickým a stravovacím předpisům. [4]

3.2.3.5. Starší lidé a důchodci

Starší lidé a důchodci preferují vyšší standard ubytování (pohodlné lůžko, madla pro přidržení, bezbariérový přístup) a stravování (výběr z lístku nebo švédské stoly, nabídku speciálního stravovacího režimu). Tato generace může při dovolené vyžadovat jistý klid a soukromí. To by měl ubytovatel zjistit při rezervaci a podle toho, jim dovolenou přizpůsobit. Vhodnými aktivitami, při ubytování více starších lidí a důchodců, jsou tradiční slavnosti, posezení s dechovou hudbou či krátké výlety do okolí. [4]

Jsou i další skupiny hostů, které mají specifické požadavky. Například jsou to tělesně postižení lidé, kterým se musí upravit ubytovací prostor a nabídka služeb. Jinou skupinou mohou být turisté s dietami či alergiemi, kterým je nutno upravovat jídelní lístek. Proto si podnikatel musí uvědomit, zda tyto požadavky zvládne zabezpečit a vykonávat tak, aby všichni hosté byly spokojeni. [4]

3.2.4. Význam venkovské turistiky

Významem venkovské turistiky je spojení cestovního ruchu se zázemím venkova. Jedná se o zázemí spojené s agroturistikou a ekoagroturistikou. Tato forma cestovního ruchu pomáhá zvyšovat úroveň vybavenosti obce, zvyšovat příjmy obyvatel, pomáhá zachovat řemeslnou výrobu, oživuje tradici a folklór. Udržuje gastronomické a jiné zvyklosti a činí z nich předmět nabídky. Vytváří nová pracovní místa, zabraňuje vylidnění venkova. Venkovská turistika napomáhá rozvoji zaostalých regionů a menších obcí. Účastníci i podnikatelé této turistiky mají zásluhu na zlepšování životního prostředí, posilují péči o ochranu a tvorbu krajiny. V případě agroturismu doplňuje zemědělskou výrobu, případně další

obor podnikání. Z uvedeného výčtu je zřejmé, že tuto formu výčtu cestovního ruchu lze považovat za výhodnou a prospěšnou aktivitu. [5]

3.2.5. Rysy venkovské společnosti

Základních rysů, které charakterizují venkovskou společnost, je mnoho. Většinou jsou důležitým kritériem pro turisty, kteří se rozhodnou svou dovolenou trávit na venkově. Těmi nejzákladnějšími jsou:

- sídla s méně než 10 tisíci obyvateli,
- řídké osídlení,
- méně návštěvníků a turistů,
- neanonymní žití, stmelování společnosti,
- hodně otevřeného prostoru,
- přírodní prostředí,
- mnoho aktivit v plenéru,
- turistika podporuje jiné zájmy.

Samotné venkovské prostředí se liší od městské společnosti v těchto rysech:

- jednoduchá ekonomika,
- malá dělba práce,
- slabá infrastruktura,
- malé podniky,
- firmy vlastněné místními podnikateli,
- zúžený marketing,
- mnoho lidí pracujících na částečný úvazek,
- určité zapojení zemědělství a lesnictví,
- pracovníci bydlí často blízko pracoviště,
- vliv sezónních činitelů je častý,
- neprofesionální řízení,
- spíše osudové vnímání života, nedůvěra ke změnám, menší úspěchanost,
- mnoho starších budov,
- etika konzervatismu a limitování růstu.

Nejedná se však o přísné vymezení venkovské lokality. V týž den se mohou lidé účastnit venkovských i městských aktivit. Jde o intenzitu využívání nabízených služeb, lokality, způsobu řízení, integraci s komunitou a další faktory. [6]

3.2.6. Organizace v oblasti cestovního ruchu

3.2.6.1. ECEAT

Je evropské centrum pro ekoagroturistiku. Počátky sdružení sahají do roku 1993, kdy byla organizace založena v Nizozemí. Centrum organizace je v Amsterdamu. ECEAT je přední evropskou organizací v oblasti drobného udržitelného (šetrného) cestovního ruchu se zvláštním důrazem na venkovské oblasti a ekologického zemědělství. ECEAT je zárukou kvality pro stovky malých ubytovacích zařízení a turistických služeb po celé Evropě, které nabízejí udržitelnou kvalitu služeb cestovního ruchu. Sdružení provádí systém hodnocení „eko“ kvality a schvaluje přínos podniků cestovního ruchu pro místní komunity a ochrany životního prostředí. [13]

3.2.6.2. ECEAT CZ

ECEAT CZ je česká nezisková organizace, která je členem mezinárodního programu ECEAT. Hlavním cílem je podílet se na rozvoji venkova a napomáhat k rozšiřování různých forem cestovního ruchu. Vedle toho ECEAT pomáhá realizovat a rozvíjet nové produkty a projekty. Podnikatelům, kteří mají zájem zapojit se do toho projektu, nabízí pomoc odborníků v různých oblastech – využívání dotací, příprava, koordinace a realizace projektů, marketing a propagace v oblasti cestovního ruchu, pořádání vzdělávacích kurzů a seminářů. [13]

ECEAT CZ se podílí na určitých projektech:

3.2.6.2.1 Prázdniny na venkově

Oficiální turistický produkt České republiky, podporovaný Českou centrálou cestovního ruchu (agenturou Czech Tourism) a financovaný z Integrovaného operačního programu EU - Národní podpora cestovního ruchu. Cílem tohoto projektu je vytvořit přehlednou nabídku zážitkové turistiky na českém, moravském a slezském venkově. Se sloganem „všude dobře, u nás nejlépe“ se snaží vytvořit ucelenou nabídku venkovské zážitkové turistiky. Prázdniny na venkově jsou motivační a kvalifikační program pro podnikatele ve venkovské turistice a agroturistice a zároveň produktem venkovského cestovního ruchu zaměřeným zejména na rodiny s dětmi. Tento projekt poskytuje začínajícím podnikatelům know-how, pomáhá vytvářet nové pracovní příležitosti a podporuje v obcích

ekonomický rozvoj bez nároků na vysoké investice. Stávajícím ubytovacím zařízením nabízí lepší využití ubytovacích kapacit tím, že zajišťuje efektivní propagaci, která probíhá především na internetu. Tištěné "Prázdniny" jsou vydávány v ČR podle marketingového plánu se zaměřením na jednotlivá teritoria. Do projektu nejsou začleňováni pouze podnikatele, ale i řemeslníci, zemědělci, farmáři, včelaři, chovatelé koní, znalci místních tradic a historie i znalci regionální gastronomie.

Prázdniny na venkově jsou společným programem ECEAT CZ, Evropského centra pro ekoagroturistiku a Svazu venkovské turistiky. [13]

3.2.6.2.2 Zelené prázdniny

Zelené prázdniny jsou produktem CR s garantovanou „eko“ kvalitou, projekt má počátky v roce 1993. Nabízejí poradenský servis, informace, služby hostům i podnikatelům. Jsou zaměřovány na podnikatele a destinace. Všechny ubytovací kapacity musí splňovat přísná hodnotící kritéria. Zelené prázdniny nabízí účastníkům aktivity s nízkým dopadem na životní prostředí, jako je například pěší turistika, cykloturistika, výlety s průvodcem. V současné době se rozšiřují pravidla pro „eko“ certifikaci služeb CR. V roce 2004 se začal připravovat evropský turistický produkt Green Holidays, se zpřísněnou jednotnou certifikací. [13]

3.2.6.2.3 Stezky dědictví

Projekt stezky dědictví je oficiálním turistickým produktem ČR od roku 1994. Klade si za cíl zmapování a využití existujícího potenciálu krajů a mikroregionů. Propaguje a rozvíjí unikátní kulturní a přírodní dědictví včetně regionální gastronomie. Díky dobře propojené síti vybraných lokalit přírodního, kulturního a technického bohatství, folklóru, služeb a turistických destinací, nabízí hostům dokonalé programy. [13]

3.2.6.3. Svaz venkovské turistiky

Svaz venkovské turistiky je součástí Hospodářské komory České republiky a členem mezinárodní organizace svazů venkovské turistiky Eurogites. Je to profesní sdružení ubytovatelů na venkově, založené v roce 1997. Sdružuje subjekty z celé ČR a hájí jejich zájmy, poskytuje informační servis, provádí certifikace ubytovacích kapacit dle doporučeného standardu MMR ČR. Ve spolupráci s partnery, zejména krajskými úřady, agenturou CzechTourism a ECEAT CZ pomáhá při propagaci ubytovacích zařízení svých členů.

Hlavním cílem Svazu venkovské turistiky je přispění k ekonomickému, kulturnímu a společenskému oživení venkova, údržbě krajiny i ke stabilizaci jeho osídlení. [14]

4. Představení Jeseníků

4.1. Region Jeseníky

Jesenicko bylo po dlouhou dobu zřídka osídlenou oblastí spadající do pohraničí, které oddělovalo Čechy a Moravu od Slezska. Pohraničí neslo název Sudety (Kančí les). Zásahu na kolonizaci oblasti měla církev. Po čtyři století se oblast Jeseníků stala součástí země Koruny české. V 17. století zde proběhly nechvalně známé čarodějnické procesy. Roku 1742 připadla část Jeseníků tzv. rakouskému Slezsku. Po válce celé Sudety připadly Německu až do pádu Třetí říše, kdy proběhl odsun Němců a následné navrácení území. Změny, které Jesenicko zasáhly, byly tak razantní, že i velký časový odstup od těchto událostí, nepřinesl výraznější proměnu.

Region Jeseníky se nachází na Severní Moravě a Slezsku. Tvoří hranici s Polskem. Zahrnuje několik zeměpisných celků. Těmi jsou Hrubý Jeseník, Nízký Jeseník, Rychlebské hory, část skupiny Králického Sněžníku a území Zlatohorské a Hanušovické vrchoviny. Jádrem oblasti je Hrubý Jeseník, který zaujímá místo druhého nejvyššího pohoří v České republice. Nadmořská výška většinou neklesne pod 1000 m. n. m.. S 56 tisícovými vrcholy patří regionu Jeseník druhé místo po Šumavě.

„Členitý ráz krajiny, hluboká údolí, divoká a přesto malebná příroda, kaskádové vodopády, staré hrady, krásné zámky, jeskyně, historická města, rozhledny a lázeňská místa. To vše činí oblast hojně vyhledávanou turisty. Na malebná podhorská města a městečka, obce i romantické hrady a výstavné zámky či unikátní technické památky řada lidí zapomíná a připravuje se tak o nevšední zážitky“. (www.czechtourism.cz) [15]

4.2. CHKO Jeseníky

4.2.1. Charakteristika oblasti

Jeseníky je svou rozlohou 740 km² největším pohořím Moravy a Slezska. Chráněnou krajinnou oblastí byly vyhlášeny roku 1968 se sídlem Správy CHKO v Jeseníku. Nejvyšším bodem je vrchol Praděd s výškou 1492 m. n. m., nejnižším místem je hladina řeky Bělé v obci Mikulovice s nadmořskou výškou 320 metrů. Oblast se nachází na severním okraji Moravy a české části Slezska na pomezí Moravskoslezského a Olomouckého kraje na území okresů Bruntál, Jeseník a Šumperk. Oblast tvoří Hrubý Jeseník a přilehlé části Hanušovické a Zlatohorské vrchoviny. Jeseníky sousedí na východě s pohořím Beskydy a na západě s Orlickými horami, na severu tvoří hranici s Polskem. Podle zachovalosti přírody je území

rozčleněno do čtyř zón odstupňované ochrany přírody. První nejpřísněji chráněná zóna pokrývá 7% území, druhá zóna 23%, třetí zóna 66% a čtvrtá zóna, zahrnující sídla a zemědělsky intenzivně využívané plochy, 4%.

Území je z 80% pokryto lesy, převážně druhotnými smrčinami nebo bučinami s mozaikovitě zachovalými zbytky přírodních lesů. Nad pásmem lesa ve výšce 1200 - 1300 m jsou horské louky, zvané hole.

CHKO Jeseníky jsou rozděleny do 4 národních přírodních rezervací (Praděd, Šerák - Keprník, Rejvíz, Rašeliniště Skřiték), 19 přírodních rezervací a 6 přírodních památek. [16]

4.2.2. Geologie

Jsou to hory se specificky táhlými a zaoblenými hřbety se širokými sedly. Dnešní podoba hor je způsobena mrazivým zvětráváním v dobách ledových, extrémně mrazivým klimatem a přímým působením horského ledovce. Těmito vlivy vnikly například známé skály Petrovy kameny, Kamenná moře na Břidličné a Ztracené kameny. V době poledové vznikly rašeliniště na Rejvízu mezi Keprníkem a Vozkou.

Hlavními geologickými prvky, které vymezují hranici CHKO, jsou:

- keprnická klenba,
- zóna Branné,
- desenská klenba,
- pásmo vrbenské skupiny,
- rejvízská oblast,
- andělskohorské souvrství kulmu Nízkého Jeseníku,
- jesenícký a sobotínský amfibolitový masív,
- žulovský masív. [18]

4.2.3. Podnebí

Hrubý Jeseník leží na rozhraní dvou klimatických oblastí. Často bývá počasí na obou stranách hřebene Hrubého Jeseníku zcela odlišné. Horská část CHKO Jeseníky je řazena k chladné oblasti (Praděd 0,9 °C). Je zde krátké léto, chladné a dlouhé jaro, mírně studený podzim, který vystřídá velmi dlouhá a chladná zima s dlouhým trváním sněhové pokrývky. Vrchol Pradědu patří k nejchladnějším a největrnějším místům ČR, průměrná síla větru zde dosahuje 4,3 Beauf. Ostatní území patří k mírně teplé oblasti (Jeseník 7,1 °C, Rýmařov 5,8

°C). Léta jsou zde normálně dlouhá, suchá a mírná. Jara jsou krátká a mírná, podzimy jsou mírně teplé vystřídáné krátkými, ne příliš chladnými a suchými zimami. Roční úhrny srážek se pohybují v rozpětí od 842 mm v Rýmařově přes 1029 mm na Rejvízu až po 1231 mm na Pradědu. Pro celé Jeseníky jsou charakteristické velké klimatické rozdíly na malé vzdálenosti. To je převážně způsobeno velkými výškovými rozdíly. Charakteristické jsou sněhové laviny (např. Velká a Malá kotlina) a teplotní inverze, kdy v nižších polohách se vyskytují mlhy, zatímco ve vyšších polohách je slunečno a teplo. [18]

4.2.4. Vodstvo

Celá CHKO Jeseníky byla zařazena do chráněné oblasti přirozené akumulace vod. Vyznačuje se vysokými srážkovými úhrny, díky nimž se Jeseníky staly vodohospodářsky významným územím.

Na tomto území pramení řeka Opava (tvořena soutokem Střední, Bílé a Černé Opavy), řeka Desná (vzniklá soutokem Hučivé a Divoké Desné v Koutech nad Desnou) a řeka Bělá. Jenom na lokalitě Velká kotlina se nachází celkem 43 pramenů, mezi nejvodnatější pramen patří pramen řeky Moravice.

Na hřebenu Hrubého Jeseníku se nachází hlavní evropské rozvodí. Z východních svahů odtéká voda řekami do Baltského moře (povodí Odry), ze západních svahů teče voda do Černého moře (povodí Moravy).

V Jeseníkách jsou četná rašeliniště (Velké a Malé mechové jezírko), významné minerální prameny železité vody (Karlova Studánka) a ohřáté sirné vody (Velké Losiny). [18]

4.3. Národní přírodní rezervace

4.3.1. NPR Králický Sněžník

Národní přírodní rezervace Králický sněžník byla vyhlášena v roce 1990. Rozkládá se na ploše o výměře 1694,67 ha s ochranným pásmem o výměře 1371,24 ha. Nachází se na území kraje Pardubického a kraje Olomouckého. Zahrnuje horu Králický Sněžník a malou část západního hřebene Malého Sněžníku. Na vrcholu této hory byla v letech 1895 - 1899 vystavěna rozhledna, kamenná chata a hostinec. Rozhledna měla výšku 33,5 m. Pro havarijní stav musely být o několik let tyto budovy strženy.

Celá oblast je botanicky velmi cenná. V některých oblastech se sníh drží až 8 měsíců, proto se za krásami rezervace vyplatí vyrazit až v letních měsících. Botanicky nejbohatší

oblast je lavinová dráha pod pramenem řeky Moravy. Díky občasným lavinám je udržována v bezlesém stavu, a proto se zde daří např. pižmovce mošusové, křivatici žlutému a plicníku tmavému. Klenotem je keř pěnišníku rezavého. Ten jinak můžeme nejbližší najít až v Alpách. V chráněném území lze narazit na vzácné druhy živočichů. Těmi jsou např. myšivka horská, jeřábek lesní, skorec vodní. Běžnějšími živočichy, na které lze v oblasti narazit, jsou různé druhy netopýrů, sojka obecná, hojná je liška obecná, vzácnější jezevec lesní. [16]

4.3.2. NPR Praděd

V centrální části Hrubého Jeseníku se nachází Národní přírodní rezervace Praděd. S výměrou 2031 ha je největší rezervací v České republice. NPR byla vyhlášena v roce 1990 a vznikla spojením šesti státních přírodních rezervací – Petrových kamenů, Velké a Malé kotliny, Vrcholu Pradědu Divoký důl a Bílou Opavou. Rezervace se rozkládá na území okresů Šumperk, Jeseník, Bruntál.

Jedinečnost NPR Praděd spočívá v působení a kombinaci chladu, mrazivého větru a dlouho ležící pokrývkou sněhu. Tyto extrémní klimatické podmínky vytváří ideální podmínky pro rostliny, na které jinde v ČR i ve světě nenarazíme. Dříve se v oblasti nacházelo přes 450 druhů rostlin, ale po umělé výsadbě nepůvodní borovice kleče se přirozený vývoj rostlin narušil. Po navrácení původních rostlinných společenstev se vyskytl problém v podobě kamzíka horského, který byl přivezen z rakouských Alp a dnes se jich v oblasti pohybuje okolo 150 ks. Proto dnes již není tak pestrá rozmanitost druhů rostlin. Přesto je Velká a Malá kotlina nejbohatším nalezištěm cévnatých rostlin v ČR. Na obnažených skalkách roste např. hvězdnice alpská, na vlhčích místech hořec jarní, pažitka pobřežní horská, masožravá rostlina tučnice obecná či ostřice Buxbaumova.

Ze savců se zde vyskytuje rejsek horský a myšivka horská, vzácně jsou pozorovány pobytové znaky rysa ostrovida. Dalšími živočichy vyskytujícími se v oblasti je pstruh obecný, skokan hnědý, zmije obecná, tetřívka obecná či sokol stěhovavý. [16]

4.3.3. NPR Rašeliniště Skřítek

Národní přírodní rezervace Skřítek se nachází poblíž obce Sobotín u Šumperka. S celkovou rozlohou 166,65 ha je nejmenší rezervací v CHKO Jeseníky. Rozprostírá se na území dvou krajů – Olomouckého a Moravskoslezského kraje. Oblast tvoří přechodná rašeliniště prameništěního typu, kde najdeme mokřady a tůňky. Kolem tůní se nejvíce daří bříze karpatské, suchopýru pochvatému, klikvě žoravině, violce bahenní či ostřici mokřadní.

V okolí pramenišť se daří kamzičnicku rakouskému, oměji šalamounku, kropenáči vytrvalému, starčku potočnicku, sedmikvítku evropskému či toliji bahenní.

Území je významným hnízdištěm čápa černého, sýce rousného a jeřábka lesního. Spatřit lze čolka horského.

NPR rašeliniště Skřítek byla vyhlášena roku 1955. [16]

4.3.4. NPR Rejvív

Největší komplex vrchovištního rašeliniště na Moravě i ve Slezsku se nachází v Národní přírodní rezervaci Rejvív. Výměra oblasti činí 329 ha, z toho plocha vyhlášeného ochranného pásma zaujímá 69 ha. Jedná se o cenné území, které má velmi dobře vyvinuté všechny fáze a typy rašelinných biotopů. NPR byl Rejvív vyhlášen roku 1955. Centrem oblasti je Velké mechové jezírko. Hloubka jezírka je 2-3 m, obklopené je blatkovým borem pralesovitého charakteru a vytroušeným smrkem ztepilým. Nedaleko se nachází Malé mechové jezírko, hluboké přes 6,5 m.

V rašelinných smrčínách a podmáčených smrčínách se vyskytuje jedle bělokorá, v tůních a jezírkách se četně vyskytují vážky a typickým obyvatelem oblasti je čolek karpatský. [16]

4.3.5. NPR Šerák – Keprník

Národní přírodní rezervací je od roku 1903, kdy byla vyčleněna tehdejší majitelem panství Janem II. z Lichtenštejna. Je tedy nejstarší oblastí nejen v Jeseníkách ale na celé Moravě. Celá oblast se nachází v I. zóně CHKO Jeseníky, která patří mezi nejcennější části. Na rozloze 1170 ha se vyskytuje řada cenných rostlin. Chladné podnebí a vysoké množství srážek vytváří ideální podmínky pro ukládání odumřelých zbytků bažinatých rostlin. Nejvýznamnějšími místy rezervace jsou horské hole s trávničky se sítinou trojklanou, šichou obouphlavnou, zvonkem okrouhlostým sudetským a silně ohroženou violkou žlutou sudetskou. Pozoruhodná není pouze flóra, ale také fauna, která vyniká velkou pestrostí. Z významných zástupců se zde vyskytuje tetřev hlušec, jeřábek lesní, tetřívka obecná, sluka lesní, linduška horská, křivka obecná, sýc rousný, krkavec velký a rehek zahradní. [16]

4.4. Turistické atraktivity Jeseníků

4.4.1. Zimní sporty

Milovníci zimních sportů, si v Jeseníkách přijdou na své. Nachází se zde mnoho možností pro sjezdové a běžecké lyžování. Sjezdové trasy a běžecké stopy jsou vhodné pro začátečníky i pro náročnější lyžaře. Vyhlášená střediska zimních sportů nabízí aktivity vhodné i pro nesporthovce. Pestrá je nabídka horských chat a penzionů, kterých se v Jeseníkách nachází několik desítek. Se vzrůstající oblíbeností těchto hor se rozšiřuje a zdokonaluje nabídka služeb. Staví se nové vleky, zvyšuje se počet běžeckých tras, rozrůstá se počet hotelů a vznikají celá nová střediska.

4.4.2. Lyžařské areály

Mnoho lyžařských areálů je uměle zasněžováno, nabízí večerní a noční lyžování s osvětlením, bufety s občerstvením, lyžařskou a snowboardovou školu, skiparky. K dispozici je servis a půjčovna lyží. K dopravě lze využít skibusů, které zastavují přímo v lyžařských areálech.

Nejvýše položeným a nejnámějším střediskem je Ski areál Praděd – Figura Ovčárna. Díky své vysokohorské poloze nabízí vynikající sněhové podmínky 5 – 6 měsíců v roce. Největším lyžařským areálem v Jeseníkách je Malá Morávka centrum Ski Karlov. Nachází se zde 16 lyžařských vleků a 22 sjezdovek všech druhů obtížnosti, 4 zasněžované sjezdovky a 3 lyžařské školy. Vynikající podmínky nabízí i pro běžecké lyžování. Nejnovějším a nejmodernějším střediskem v Jeseníkách je Ski areál Kouty nad Desnou s první šestisedačkovou lanovkou v České republice. Areál nabízí 4 sjezdovky, z toho 2 mají délku přes 2 km. Dále nabízí snowpark, dětský park, lyžařskou školu, běžecké trasy, restaurace, půjčovnu, servis lyží a snowboardů. Přehled nejnámějších lyžařských středisek v Jeseníkách – viz příloha č. 1. [48]

4.4.2.1. Běžkařské trasy

Díky chladnému klimatu se v pohoří Jeseníků provozují zimní sporty nejdéle v ČR. Sněhová pokrývka dosahuje výšky více jak 2 m a vydrží až do jarních měsíců. Díky tomu je zde mnoho udržovaných běžkařských tras, jejichž stopa je po celou sezónu udržována a strojově upravována. Běžkařské trasy v Jeseníkách jsou rozděleny do 13 oblastí. Dohromady jsou k dispozici stopy dlouhé 380 km. Každá oblast má udržovatele stopy, který upravuje tratě a zároveň poskytuje informace o stavu sjízdnosti. Trasy jsou vhodné pro méně zdatné běžkaře i pro náročnější běžkaře, kteří ocení rozsáhlou sít' tras a výrazná převýšení. Nejnámější

trasou je Jesenická magistrála. Ta vede z osady Ramzová po hřebenech až k městu Šumperk. Výškový rozdíl je až 600 m, nikde však není vyloženě strmá. Celková délka magistrály je 58 km. Přehled strojově udržovaných běžkařských tras – viz příloha č. 2. [48]

4.4.2.2. Naučné stezky

Množství naučných stezek, které se nachází v Jeseníkách, jsou vhodné pro všechny věkové kategorie. Turisté si mohou vybrat, zda chtějí poznávat historii, přírodu nebo lidskou tvorbu v přírodě. V okolí stezek se vždy nachází v blízkosti občerstvení a ubytování. Délku stezky si může každý návštěvník vybrat podle svého – zda si udělá jen procházku, nebo celodenní túru po krásách Jeseníků.

Naučná stezka Se Skřítkem okolím Pradědu je trasou vytvořenou pro rodiny s dětmi a pro osoby tělesně postižené. Výhledy do krajiny a historické památky nabízí naučná stezka Velké Losiny a do tajů počátku lázeňství v městě Jeseník zasvětil turisty Stezka Vincenze Priessnitze. Přehled naučných stezek – viz příloha č. 3. [17]

4.4.3. Cykloturistika

Stále vyhledávanější dovolenou je cykloturistika. V Jeseníkách se nachází velký počet značených cyklotras. Trasy jsou rozděleny podle náročnosti – od prvního až po čtvrtý stupeň obtížnosti. Také jsou rozlišeny také podle povrchu, a na absolvování jednotlivých cyklotras jsou doporučeny různé typy kol. Na výběr jsou i rozmanité délky tras – od 3 km okruhu až po okruhy dlouhé přes 60 km. V Jeseníkách se nachází i několik sjezdových tras, které ocení hlavně bikeři. Nejtěžší sjezdovou tratí v Jeseníkách je trať Koutíkův sen, která je určena pro freeride a sjezdové speciály. Náročnou atraktivní horskou trasou po vrcholových partiích Hrubého Jeseníku je cyklotrasa „Hřebenem Jeseníku“. Cyklotrasa s historickou tematikou pojmenovaná „Čarodějnická cyklotrasa“ provede cyklisty po místech spjatých s čarodějnickými procesy. Nejstarší cyklotrasa „Moravská stezka“ prochází územím a pokračuje podél řeky Moravy na jih.

Silniční cyklotrasy vedou po místních silnicích a jsou značeny pomocí speciálních cykloznaček na žlutých směrových tabulkách s černým piktogramem kola, číslem trasy a jednotlivými vzdálenostmi v kilometrech. Terénní cyklotrasy jsou vedeny převážně po horských komunikacích (polní, lesní cesty), které jsou značeny pásovým značením se žlutými upozorňovacími pruhy. K jednotlivým cyklotrasám se zájemci mohou dopravit pomocí skibusů. Ty jezdí od začátku června do konce září, v červenci a prosinci jezdí každodenně.

Jízdní řád cyklobusů je uveden v běžných autobusových řádech. Přehled nejatraktivnějších cyklotras – viz příloha č. 4. [19]

4.4.4. Rybaření

Pro rekreační rybaření se využívají soukromé umělé vodní nádrže či rybníky. Zájemci o rybaření si u majitele mohou zapůjčit veškeré rybářské vybavení, zakoupit povolenku a chycenou rybu si nechat po vylovení kuchyňsky upravit dle přání. V blízkosti rybníků se nachází rybářské bašty a ubytovací jednotky, které lákají na strávení klidné dovolené u rybníka. [20]

4.4.5. Myslivost

Myslivost lze provozovat jen v rámci uznané honitby. Honitbu lze provozovat na souvislých honebních pozemcích o minimální rozloze 500 ha. Myslivost je spolkovou činností, která směřuje k udržování a rozvíjení mysliveckých tradic a zvyků. Dnes slouží jako součást kulturního dědictví. V Jesenických lesích se nachází zvěř daňčí, černá, jelení, jelení, mufloní, kamzičí, zaječí a bažantí. [21]

4.4.6. Přírodní zajímavosti

4.4.6.1. Praděd

Je nejvyšší horou Jeseníků a zároveň na celé Moravě a Slezsku (1492 m. n. m.). Praděd je pátou nejvyšší horou České republiky. Na vrcholu hory dříve stála rozhledna, vysoká 32,5 m, které se roku 1959 zřítily. Na jejím místě, roku 1970, byla postavena vysílací věž, o výšce 145 metrů. Součástí vysílací věže je restaurace, hotel a rozhledna. Prosklená vyhlídka, umístěná ve výšce 73 metrů je přístupná pouze výtahem. Vrchol věže dosahuje nejvyšší dosažitelné nadmořské výšky v ČR. Na Praděd lze vystoupat po červené, zelené, nebo po modré turistické značce. Po červené kolem horské chaty Švýčárna s občasným stoupáním, cesta po modré téměř kopíruje vrstevnici a není tak náročná. Zelená stezka vede po asfaltové silnici od chaty Ovčárna až na vrchol. [11]

4.4.6.2. Petrovy kameny

Vrchol Petrovy kameny se nachází v Pradědské hornatině. Jedná se o skalní útvar dosahující výšky 7 metrů, šířky 25 metrů. Skalní útvar byl v minulosti označen za místo, kde se údajně čarodějnice scházely s ďáblem. Dnes jsou Petrovy kameny vyhlášeny přírodní rezervací a z důvodu ochrany vzácných rostlin, je přístup k nim zakázán. Petrovy kameny lze

vidět z turistické cesty, vedoucí po červené trase. V zimě se pod nimi na svazích s jistým omezením lyžuje (4 vleky). [11]

4.4.6.3. Vřesová studánka

Vřesová studánka se nachází 3,5 km od Červenohorského sedla, pod Červenou horou. Na těchto místech se nachází kaple a pramen, který podle pověsti má léčivé účinky. Do roku 1988 tam stála i chata, která musela být z havarijních důvodů odstraněna. K vřesové studánce se dá dostat pěšky, na kole a v zimě na běžkách po zelené nebo červené turistické trase z Červenohorského sedla. [11]

4.4.6.4. Skřítek

Na rozhraní Hrubého Jeseníku a Hraběšické hornatiny, je ploché sedlo Skřítek, nacházející se v nadmořské výšce 867 m. Součástí sedla jsou rašeliniště o ploše 166 ha, které byly vyhlášeny národní přírodní rezervací, a přístup je veřejnosti zakázán. Sedlo je výchozím bodem pro několik turistických i běžeckých tras. Prochází zde silnice I. třídy a tak je oblast velmi dobře dostupná v létě i v zimě. Na sedle Skřítek se nachází motorest a stanice horské služby. Symbolem oblasti je socha skřítky umístěné u motorestu. [11]

4.4.6.5. Vozka

Hora Vozka se nachází v nadmořské výšce 1377 m., v přírodní rezervaci Šerák – Kepník – Vozka. Hora připomíná svým tvarem vůz s vozkou, proto ten název. Ze 7 metrové skály je krásný kruhový výhled, především na okolí Branné, Starého Města a na Kralický Sněžník. Z osady Branná vedou k Vozkovi zelená a žlutá turistická značka. [22]

4.4.6.6. Šerák

Nejsevernější tisícovka Hrubého Jeseníku se nachází 9 km od města Jeseník. Pod vrcholem se nachází meteorologická stanice a Jiřího chata. Z osady Ramzová vede na vrchol Šeráku sedačková lanová dráha, ze které je to, od horní stanice k vrcholu, necelých 250 m. Vzhledem k nízkým teplotám, zde sněhová pokrývka leží až 180 dní v roce. Na horu Šerák vede naučná stezka z Červenohorského sedla a pěší turistická červená trasa. [23]

4.4.6.7. Ztracené kameny

Výhled na Rýmařov, Šumpersko, Kralický sněžník a Hraběšickou vrchovinu nabízí vyhlídka ze Ztracených kamenů. Skála je přístupná ze sedla Skřítek a vede k ní zelená turistická značka. Výstup ze sedla je středně náročný kvůli 380 metrovému převýšení na 3

km. Kameny jsou součástí přírodní rezervace Břidličná, proto se zde dá dostat pouze pěšky, jízda na kole je zakázána. [24]

4.4.6.8. Obří skály

Nad Ramzovou a Horní Lipovou se tyčí 10 až 16 metrové Obří skály. Dominanta se nachází v přírodní rezervaci Šerák – Keprník. Dříve byl celý hřbet zakryt lesy, ale větrná smršť tyto lesy zničila. Tím se ze skal naskytl výhled do údolí Jeseníků, Rychlebských hor, nebo do Polska. U rozcestníku pod skalami je zbudován turistický přístřešek. Na obří skály se dá dostat z osady Ramzová, po zelené značce, nebo po modré značce z obce Lipová. [25]

4.4.6.9. Jelení studánka

V místě, kde vyvěrá pramen Stříbrného potoka, se nachází jelení studánka. Vedle studánky se nachází kamenný přístřešek, který slouží turistům jako úkryt při nepříznivém počasí. Jelení studánka je důležitým bodem, ve kterém se protíná několik turistických tras. Po zelené trase se dá vyrazit pěšky na sedlo Skřítek, po žluté trase okolo Čertovy stěny do obce Vernířovice nebo pokračovat po červené po hlavním hřebenu přes Jelení hřbet. [26]

4.4.6.10. Venušiny misky

Venušiny misky u Smolného vrchu jsou přírodní památkou tvořenou velkými skalními útvary. Elipsovitý tvar skal vznikl erozním účinkem srážkové vody. Největší ze skalních mís má průměr 1,5 m, hloubku 1 m a pojme až 65 litrů vody. K přírodní památce vede zelená turistická značka a nedaleko vede i cyklostezka. [27]

Obr. Č. 4.1 Praděd (vlastní zpracování)

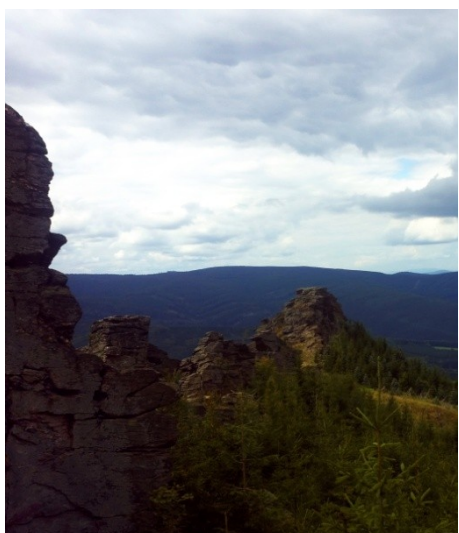
Obr. Č. 4.2 Petrovy kameny (vlastní zpracování)

Obr. č. 4.3 Vřesová studánka (vlastní zpracování)

Obr. č. 4.4 Ztracené kameny (vlastní zpracování)

Obr. č. 4.5 Obří skály (vlastní zpracování)

Obr. č. 4.6 Jelení studánka (vlastní zpracování)

4.4.6.11. Jeskyně

4.4.6.11.1 Jeskyně na Pomezí

Krasová oblast Jeskyně Na Pomezí vznikla v období starších prvohor. Nachází se severně od obce Lipová-Lázně. Jeskyně vznikly rozpouštěním mramoru a byly objeveny lomaři mramoru v roce 1936. Zpřístupněny jsou od roku 1950 a jsou největším zpřístupněným jeskynním systémem v ČR. Úzké, vysoké chodby jsou dlouhé kolem 1700 metrů, délka

turistické trasy je 390 m. Jeskyně je bohatá na krápníkovou výzdobu, z nichž nejzajímavější je šlehačkový vodopád či kamenné srdce. [11]

4.4.6.11.2 Jeskyně na Špičáku

Nejstarší písemně doložené jeskyně ve střední Evropě jsou zpřístupněné od roku 1955. První zmínka o jeskyních pohází z roku 1430. Typické pro jeskyně jsou chodby srdcovitého tvaru, vytvořené táním hladové vody z tajícího ledovce. Po celé jeskyni jsou na stěnách historické nápisy a symboly, které v jeskyni po sobě zanechali lidé, kteří se zde ukrývali před válkou, uprchlíci nebo zamilovaní lidé. Jeskynní systém je téměř bez krápníkové výzdoby (krápníky lidé pozurázeli a vynesly ven). Dnes rostou na pahýlech uražených krápníků nové, ale jejich obnova potrvá ještě stovky let. Prohlídková trasa, dlouhá 200 metrů, má i bezbariérový přístup. [11]

4.4.6.12. Vodopády

4.4.6.12.1 Rešovské vodopády

Na říčce Hutnavě v Nížkém Jeseníku se nacházejí Rešovské vodopády. Říčka zde prochází úzkým kaňonem přes několik vodopádů a kaskád. Největší vodopád má 10 m. Území o 6 ha je pokryto převážně smrkovými lesy a kolem vodopádů se zachovaly původní jedlobočiny s kapradinami. Nejsnadnější přístup k vodopádům je z 1 km vzdálené vesničky Rešov. Po červené turistické značce se dá dojít přes osadu Valšovský důl až k hradu Sovinec. [28]

4.4.6.12.2 Vodopády Bílé Opavy

Po žluté turistické trase se z Karlovy studánky turisté dostanou k vodopádům Bílé Opavy. Říčka Bílá Opava vytváří řadu peřejí a vodopádů, z nichž nejvyšší spadá 8 metrů. Vodopády jsou součástí národní přírodní rezervace Praděd. Cesta kolem vodopádů je velmi obtížná a vede přes dřevěné lávky a žebříky. V nejobtížnějších místech jsou instalovány řetězy. [29]

4.4.6.12.3 Vysoký vodopád

Vysoký vodopád se nachází na Studeném potoce, nedaleko hory Praděd. Jeho původní výška byla 45 metrů, ale při povodních v roce 1880 byl rozrušen jeho podklad a vodopád byl rozdělen na malé kaskády. Nyní má výšku 28 metrů a stále patří mezi největší vodopády ČR. K vodopádu vede modrá turistická z horské chaty Švýcárna do obce Bělá. [30]

4.4.7. Technické památky

4.4.7.1. Přečerpávací vodní elektrárna Dlouhé Stráně

Přečerpávací vodní elektrárna Dlouhé Stráně se řadí mezi 7 divů České republiky. Elektrárna se nachází v katastru obce Loučná nad Desnou, v okrese Šumperk. V provozu je od roku 1996. Dolní nádrž se nachází na říčce Divoká Desná, horní nádrž se nachází na hoře Dlouhé Stráně (1350 m. n. m.). Elektrárna pořádá celoročně exkurze pro veřejnost. Zájemci během exkurze navštíví infocentrum, podzemní strojovnu s turbínami, dolní a horní nádrž. Horní nádrž přečerpávací vodní elektrárny Dlouhé Stráně je přístupná lanovkou z blízkého lyžařského areálu Kouty. Lanovka Vás přiblíží k horní nádrži na 4,5 km, které můžete absolvovat pěšky, na kole nebo využít minibusu, který na této trase pendluje. [11]

Obr. č. 4.7 Přečerpávací vodní elektrárna Dlouhé stráně – horní nádrž (dostupné z: <http://www.jeseniky.net/fotogalerie.php> [cit. 2013-03-04], [31])

Obr. č. 4.8 Přečerpávací vodní elektrárna Dlouhé stráně – dolní nádrž (vlastní zpracování)

4.4.7.2. Ruční papírna a zámek Velké Losiny

Obec Velké Losiny se nachází 10 km od města Šumperk.

Ruční papírna je národní kulturní památkou s tradiční manufakturní výrobou papíru. Papírnu nechal vybudovat Jan mladší ze Žerotína na místě bývalého obilního mlýna. V 17. a 18. století byla zásobárnou psacích, konceptních papírů a lepenky v nejbližším okolí. Dnes je nejstarší doposud fungující ruční papírnou v Evropě. Stále vyrábí tradičním způsobem z bavlny a lnu. Dnes se používá zejména pro významnou a firemní korespondenci, reprezentační účely, knižní umělecké a restaurátorské práci. Muzeum papíru zahrnuje

prohlídku muzea prohlídku výroby. Doplnkový prohlídkový okruh navazuje na základní okruh a nabízí pohled do technického zázemí papírny ve Velkých Losinách.

Zámek Velké losiny nechal v 16. století postavit Jan mladší ze Žerotína. Zámek nabízí renesanční interiéry, bohaté nástěnné tapiserie, sbírky zbraní a obrazů. Zámek je také spojen s čarodějnickými inkvizičními procesy, kdy v 17. století v soudním sále zasedal tribunál. V zámku jsou 3 prohlídkové okruhy – Vysoký renesanční zámek, zámecká galerie v barokním křídle a třetím okruhem je zámecká galerie a panské stroje Liechtensteinů. [11]

4.4.7.3. Zlatorudné mlýny

Ve městě Zlaté Hory se nachází hornický skanzen Zlatorudné mlýny, které jsou součástí naučné stezky „Údolí ztracených štol“. Jsou replikou původních středověkých hornických mlýnů, které ukládaly zlato do náplavů. V mlýnici si návštěvníci mohou vyzkoušet drcení rudy a při troše štěstí nalézt kousíček zlata. Každoročně se zde konají zlatokopové soutěže. [32]

4.4.7.4. Zemědělský skanzen, veteran muzeum a zoopark Rapotín

V obci Rapotín u Šumperka, v bývalé zemědělské usedlosti, se nachází zemědělský skanzen, který nabízí expozici kočárků, kol, motokol, aut, motocyklů a kočárů ze 17. až 20. století. Součástí areálu je zoopark s domácími i exotickými zvířaty. Pro děti je prohlídka doplněna o dětský zábavní koutek s různými atrakcemi. [11]

4.4.7.5. Pohraniční opevnění u Starého Města pod Sněžníkem

V okolí města Staré Město pod Sněžníkem se nachází několik objektů československého pohraničního opevnění. Lehká opevnění měla za úkol zadržet nepřítele do doby, než dojde k protiútoky polní armády. Těžká opevnění mělo být trvale obsazeno a být schopno samostatně vzdorovat delší dobu. Trasa opevnění vede od města Králíky přes Sušinu, Staré město pod Sněžníkem, Brannou, Šerák až k údolí Opavice k Vrbnu pod Pradědem. [33]

4.4.7.6. Muzeum Slezského Semmeringu - Horní Lipová

Expozice, popisující historii úseku Branná - Ostružná - Ramzová - Horní Lipová - Lipová Lázně na železniční trati Hanušovice – Jeseník, je umístěna v budově železniční stanice Horní Lipové. Muzeum vystavuje železniční modely, sdělovací a zabezpečovací techniku, dokumenty, fotografie, jízdenky a návštěvní prostředky. Závěmci si mohou vyzkoušet značení jízdenek. Vstup do muzea je denně, po dohodě s výpravčím.

Na trase železniční trati je spousta zákrutí a viaduktů se značnými převýšeními. Nejvyšším bodem trati je Ramzová (760 m. n. m.), která je nejvýše položenou rychlíkovou stanicí v ČR. Právě proto dostal horský úsek název Slezský Semmering. [34]

4.4.8. Lázně

4.4.8.1. Lázně Bludov

Lázně Bludov jsou otevřeny od roku 1929, kdy se podařilo podnikateli Zdeňku Pospíšilovi získat bývalý panský pozemek s pramenem. První podoba lázní sčítala bazén o rozměru 5x15 m a 4 vany v dřevěných kabinách. Léčivým zdrojem je termální voda, která je typická silně alkalickou reakcí a mírně nízkou mineralizací, která pramení přímo v areálu lázní. Teplota se dnes pohybuje okolo 24°C. V současné době se zde léčí u dospělých pacientů onemocnění kloubů, páteře a šlach. U dětí a dorost se lázně specializují na záněty ledvin a močových cest, stavy po úrazech pohybového ústrojí, skolióza, bolesti zad, opakující se katary horních cest dýchacích s oslabenou odolností a otylost.

Veškeré vybavení lázní je zmodernizováno. V současnosti se zde nachází vnitřní i venkovní termální bazén, vlastní rehabilitační a detoxikační centrum. K ubytování lze využít Zahradní pavilon, Lesní pavilon, Lázeňskou vilku, nebo Hlavní lázeňskou budovu. Vše se nachází v komplexu lázní. Stravování je zajištěno lázeňskou restaurací.

Symbolem lázní je fontánka ve tvaru modlících se rukou ve tvaru holubic, z nichž stéká minerální voda z pramenu pojmenovaného František a Hyacinta. [3]

4.4.8.2. Lázně Dolní Lipová

Lázně se nachází v blízkosti města Jeseník. Založeny byly v roce 1892 Johannem Schrothem. Jeho léčebná kúra proslavila lázně po celé Evropě. Schrothova kúra léčila poruchy metabolismu a obezity. Dnes se léčebné procedury rozrostly o léčbu kožních onemocnění, štítné žlázy, poruch metabolismu tuků a cukru a všech neinfekčních chronických forem kožních chorob. Jsou zde léčeni jak dospělí, tak i děti od 3 let.

Lázně nabízí ubytování s celkovou kapacitou kolem 270 lůžek. Přímo v areálu se nachází hřiště, sauna, prostory pro procedury bez lékařského doporučení (masáže, koupele).

Lázně Dolní Lipová se snaží o zachování tradiční léčebné metody a o její realizaci do nejnovější moderní medicíny. [3]

4.4.8.3. Lázně Karlova Studánka

Historie lázní začíná v 18. století, kdy lázeňské budovy, v okolí léčivých pramenů, nechal vystavět Maxmilián II. František, syn Marie Terezie. Název získaly po vojevůdci Karlovi, vnuku Marie Terezie.

Obec Karlova Studánka leží na východní straně nejvyšší hory Jeseníků Pradědu. Je to místo s velmi čistým vzduchem. Klimatické měření dokonce dokládají, že je zde nejčistší vzduch ve střední Evropě. Pro svoji jedinečnou polohu se zde léčí převážně pacienti s onemocněním dýchacích cest. Pobyt je vhodný pro osoby s chronickými záněty hrdla, dutin, hlasivek, nosu, průdušek, plic a u nemocných s průduškovým astmatem. Mimo to se zde léčí vysoký krevní tlak a onemocnění cév, onkologické nemoci (po ukončení základní léčby), doprovodné pohybové nemoci - kloubní a páteřní potíže.

Vrty s kyselkou se nazývají Petr a Vladimír. První jmenovaný vede do jediného pitného pavilonku. Při léčení se používá k inhalacím. Kyselka má vysoký obsah kyseliny uhličitě a metakřemičité.

Lázeňský komplex nabízí ubytování v lázeňských léčebných domech. Stravování je součástí komplexní lázeňské služby. V komplexu se dále nachází solná jeskyně, vibrosauna, bazén se slanou vodou (teplota bazénu se pohybuje mezi 32°C a 34°C), balneocentrum, wellness procedury a další možnosti lázeňských procedur. Lázně Karlova studánka neslouží jen k ozdravným pobytům, ale nabízí možnost konání kongresů, svateb či oslav. [3]

4.4.8.4. Lázně Jeseník

Priessnitzovy léčebné lázně, jak jsou lázně Jeseník známé, leží asi 2 km od města Jeseník. Svůj název nesou po Vincenzi Priessnitzovi, kterému se přezdívalo „zázračný“ či „vodní doktor“. Vincenz trpěl nemocí, která byla považována za smrtelnou. Rozhodl se svou nemoc léčit pomocí studené vody a uzdravil se. Poté začal sám léčit pacienty studenou vodou, pohybem a správnou životosprávou. Vodoléčba se používá k uzdravování dodnes a lázně se tímto druhem léčení může pyšnit svou světovou jedinečností. Tradiční procedury spočívají v různých koupelích v dřevěných vanách a ve vodním světě, který zahrnuje 3 typy saun, ochlazovací bazének, Priessnitzův vodní chodníček, whirlpool a odpočinkovou zónu. Tradiční léčebné procedury navazují na moderní léčivou medicínu. Lázně nenabízí pouze vodoléčbu, ale i relaxační procedury, individuální přístup ke svému tělu. Nabízí léčebné metody, zaměřené na léčbu psychických, pohybových a dermatologických potíží. Dnes se v lázních

léčí choroby dýchacího ústrojí, choroby srdečně cévní, choroby štítné žlázy, choroby pohybové i duševní, choroby ženské a kožní.

Pro ubytování lázeňských hostů a pacientů slouží 8 zrekonstruovaných léčebných domů, o celkové kapacitě 723 lidí. Pro sportovní relaxaci jsou k dispozici tenisové kurty, rehabilitační bazén, minigolf, tělocvična a fitness centrum. [3]

4.4.8.5. Lázně Velké Losiny

Lázně ve Velkých Losinách patří k nejstarším lázním v ČR. První zmínka o lázních pochází již z roku 1580, kdy se ve své knize o léčivých účincích vody zmiňuje lékař Tomáš Jordan. V 16. století nechal Jan Starší ze Žerotína vystavět první budovy kolem pramene. Lázně se rozrůstaly a v 19. století již bylo možné v lázních a jejich okolí ubytovat na tisíce návštěvníků.

Teplota termálních sírnych pramenů se pohybuje okolo 36°C, které mají blahodárné účinky na pohybový aparát, nervovou soustavu a kožní nemoci (ekzém, lupenka). V lázních se léčí následky obrny, stavy po ochrnutí nervů, nemoci kloubů a nespecifická onemocnění plic, ambulantně se zde léčí i některé druhy revmatismu.

Lázeňský komplex tvoří 4 budovy, lázeňský dům a wellness hotel. Stravování nabízí lázně ve 2 restauracích s možností dietní stravy a konzultace s nutričním terapeutem. Kapacita restaurací je 100 a 30 míst. K procedurám i k odpočinku slouží termální bazén a termální koupaliště. Do budoucna lázně plánují výstavbu jedinečného vodního parku s celoročním provozem. Volný čas mohou hosté trávit v lázeňském parku, kde jsou vysazeny stoleté stromy a vzácné dřeviny z celého světa. Okolí lázní je bohaté na historii a svou výhodnou polohou v podhůří Jeseníků, může nabídnout velké množství volnočasových aktivit. [3]

5. Objekty venkovské turistiky

5.1. Ranch Viktorie

Ranch Viktorie se nachází na okraji města Šumperk v části Temenice. Možnost ubytování je v nedalekém penzionu Nové Domky, nebo přímo na ranči, kde je možné přespát ve vlastních prostředcích (stanu, karavanu atd.). Dovolená je vhodná pro majitele koní a příznivce westernového ježdění, pro zájemce o koně a ježdění ve všech věkových kategoriích a pro zájemce o aktivní prožití volného času ve společnosti koní a v krásné přírodě. Nově zrekonstruovaný statek nabízí zákazníkům ustájení také jejich vlastních koní s maximální každodenní péčí a denním krměním (70-100 Kč/den).

Ranč nabízí turistiku na koních ve westernovém stylu, vhodné jak pro děti, tak i dospělé. Hlavním lákadlem pro milovníky koní jsou několikadenní vyjížďky na koních s noclehem pod širákem, nebo zajištěným ubytováním. Pro vyjížďky má ranch k dispozici 1-7 koní. Vyjížďky jsou vedeny zkušenými instruktory. Pro zpestření programu se celoročně konají společenské akce. [35]

5.2. Farma Bovine

Ekologická farma se nachází v obci Heřmanice, nedaleko Zlatých Hor. V nově zrekonstruovaném rodinném domě je možnost ubytování pro 4-7 osob v jednom apartmánu. S celkovým počtem dvou apartmánů je maximální kapacita 14 osob. Pronájem apartmánu je minimálně na 2 noci. Farma je vhodná pro rodiny s dětmi.

Ubytování je možné i s domácími mazlíčky. Nabízeným programem jsou vyjížďky na koni a jednodenní výlety na plachetnici na Slezské Hartě. [36]

Tab. č. 5.1 Ceny za ubytování

Období	2-3 noci	4 a více nocí
1.12.-31.3. (období A)	350,- Kč	330,- Kč
1.4.-31.5. (období B)	300,- Kč	280,- Kč
1.6.-30.9. (období C)	320,- Kč	300,- Kč
1.10.-30.11. (období D)	300,- Kč	280,- Kč
Ceny za apartmán	1 noc	
Období A a C	800,- Kč	
Období B a D	750,- Kč	
Děti 0-3 roky	zdarma	
Děti 3 - 12 let	sleva 40% z ceny pro dospělé	
Silvestrovský pobyt	Cena dohodou	
Pes, kočka	60,- Kč	

Zdroj: www.ubytovani-na-farme.cz [cit. 2013-03-04], [36]

5.3. Ekologická farma Morava

Rodinná farma navazuje na dlouholetou tradici. Věnuje se šetrnému zemědělství a hospodaření. Nachází se v části Komňátka, mezi obcemi Ruda nad Moravou a Hanušovice. K ubytování jsou k dispozici 3 apartmány o celkové kapacitě 19 lůžek (i s přistýlkou). Stravování je zajištěno plně vybavenou kuchyní s jídelnou.

Rodinná farma nabízí spoustu aktivit. Kromě ukázky ekologického zemědělství, pěší turistiky a cykloturistiky, nabízí farma vyjížďky na koních včetně výuky jízdy na koních. Ekologická farma se zaměřuje na chov poníků i koní. [37]

Tab. č. 5. 2 Ceny za ubytování

Termíny	Pobyt 1 až 3 noci/osoba/noc	Pobyt 4 noci a více/osoba/noc
1.6. - 30.9.	280,- Kč	250,- Kč
1.10. – 30.11.	250,- Kč	240,- Kč
1.12. - 20.12.	330,- Kč	290,- Kč
21.12. – 2.1.	ceny dle dohody v závislosti na počtu osob a délce pobytu	
3.1. – 31.3.	330,- Kč	290,- Kč
1.4. – 30.5.	250,- Kč	240,- Kč

Zdroj: www.farmamorava.cz/ [cit. 2013-03-04], [37]

Tab. č. 5.3 Ceny za vyjížďky

	Cena za osobu/hod
Vyjížďka na koních kroková	200,- Kč
Vyjížďka na koních klusová	250,- Kč
Vyjížďka na koních cvalová	300,- Kč
Výcvik na jízdárně s trenérem	300,- Kč

Zdroj: www.farmamorava.cz/ [cit. 2013-03-04], [37]

5.4. Ranč u Kulhavé sovy

Ranč u Kulhavé sovy je rodinná farma zaměřená na agroturistiku a aktivity zaměřené na děti a mládež. Dětská farma se nachází v Nížkém Jeseníku, v obci Klokočov u Vítkova. Možnosti ubytování jsou přímo v osadě. K dispozici je srub (8-12 osob), chatka (4 osoby), nebo přespání ve vlastních stanech.

Na ranči se nachází kromě koní spousta koz, ovcí, dobytka. Hlavní nabízenou službou jsou vyjížďky na koních, letní tábory pro děti, volnočasové aktivity pro děti a doprovodný program (každoroční akce pořádané rančem, vycházky po okolí, večírky s kytarou). Možné je pastevní ustájení vlastního koně, zahrnující pouze krmení a přístřešek (v letním období 1700 Kč, v zimním období 2500 Kč).

Tab. č. 5.4 Ceny za ubytování

Vyjíždka do přírody		Kč/1 hod./kůň	Kč/2 hod./kůň
	S jedním klientem	300,- Kč	550,- Kč
	Se dvěma klienty	250,- Kč	200,- Kč
	Celodenní putování v sedle	1000,- Kč (5-6 hod)	
Vyjíždka s vodičem		300,- Kč	
Vyjíždka s vozem		600,- Kč	1000,- Kč

Zdroj: www.ranc-klokocov.estranky.cz [cit. 2013-03-04], [38]

Cena za ubytování je zahrnuta dohromady se službou, kterou si zákazník vybere.

Celodenní pobyt na farmě s programem a hodinovou jízdou na koni, včetně celodenní stravy a noclehu - 500 až 600 Kč. Celková cena se odvíjí od doplňkového programu, který může dle dohody obsahovat: ukázkou domácí výroby sýrů a jogurtu, péče o zvířata s výkladem, práce s koněm ze země v kruhové ohradě, hry se zvířaty. [38]

5.5. Ranč pod Rejvízem

Ranč se nachází v obci Ondřejovice u města Zlaté Hory. Součástí ranče jsou rozsáhlé pastviny, louky a lesy, které lze prozkoumat na koni, na kole, případně pěšky. Ranč pod Rejvízem nabízí ubytování v nově zrekonstruované hospodářské budově o celkové kapacitě maximálně 22 lůžek. V budově se nachází herna, sauna a posilovna. Využití těchto relaxačních služeb je pro ubytované zdarma. K budově náleží venkovní pergola s posezením a grilem. Ranč má vlastní parkoviště. Stravování je zajištěno v jídelně, která se nachází v budově, nebo individuálně v kuchyňském koutě, kterým je vybavena každá bytová jednotka.

Možností je ustájení vlastního koně (cena po dohodě). Ranč vlastní několik svých koní a nabízí nejen projížďky po okolí, ale i možnost aktivně se účastnit prací, souvisejících s každodenní péčí o zvířata (cena po dohodě).

Ranč nabízí incentivní cestovní ruch s bohatým programem. [39]

Tab. č. 5.5 Ceny za ubytování

	Kč/noc
Cena za osobu	390,- Kč
Cena za celkové obsazení penzionu (až 22	7000,- Kč

osob)	
Děti do 3. let	zdarma
Děti do 12 let	sleva 50%
Stravování dohodou	

Zdroj: www.rancpodrejvizem.cz/ [cit. 2013-03-04], [39]

5.6. Agroturistika Malá Morávka

Rodinná farma Malá Morávka se nachází v centru Jeseníků ve stejnojmenné obci. Farma patří do svazu PRO-BIO, který garantuje dodržování ekologického zemědělství. Nabízí pobyty vhodné pro děti. Po celý rok poskytují sportovní vyžití – pěší turistiku, cykloturistiku, jízdu na koni. K dispozici je úschovna i půjčovna kol.

V zimě lze využít nedalekých běžeckých tratí, nebo lyžařských areálů. Při vhodných podmínkách je v nabídce jízda v saních, tažených koňmi. Ubytování je v apartmánech o maximální kapacitě 24 osob. V domě se nachází společenská místnost, která slouží zároveň i jako jídelna. Budova je vybavena saunou a pro volný čas je k dispozici stolní tenis. Ubytování je možné i se psem (50,- Kč/den). [40]

Tab. č. 5.6 Ceny za ubytování

Ubytování	Os/noc
S vlastním vařením	250,- Kč
Se snídaní	320,- Kč
S polopenzí	450,- Kč
S polopenzí a balíček na výlet	520,- Kč
Slevy: děti 2-10 let = 50%, děti 10-15 let= 10%	
Apartmány: základní ceny	
4 – 5 osob	1500,- Kč
6 osob	1600,- Kč
7 osob	1700,- Kč
8 osob	1800,- Kč
9 osob	1900,- Kč
10 osob	2000,- Kč

Zdroj: <http://kielarova.ecn.cz/> [cit. 2013-03-04], [40]

Tab. č. 5.7 Ceny za doplňkové služby

Sauna	100,- Kč za osobu (cca 1,5 hod)	
Převoz mikrobusem	10,- Kč / km	
Jízda v sedle	400,- Kč / hod	
Jízda v saních	400,- Kč / hod	
Ping pong	Vlastní pátky	30,- Kč
	Zapůjčení pátky	50,- Kč

Zdroj: <http://kielarova.ecn.cz/> [cit. 2013-03-04], [40]

5.7. Holiday House Vápenná

Holiday House Vápenná nabízí ubytování na rozhraní Jeseníků a Rychlebských hor. V obci Vápenná poskytuje zemědělskou usedlost se dvěma apartmány, každý o kapacitě 9 osob. V každém apartmánu se nachází plně vybavená kuchyňka. Do apartmánů jsou samostatné vchody. K usedlosti patří velká zahrada s posezením a stolním tenisem. Pro volný čas lze zapůjčit horská nebo trekkingová kola. Pobyt psa je bez poplatků. [41]

Tab. č. 5.8 Ceny za ubytování

Apartmán č. 1	9.900,- Kč
Apartmán č. 2	9.900,- Kč
Celý objekt	17.000,- Kč

Zdroj: <http://holiday.sweb.cz/> [cit. 2013-03-04], [41]

5.8. Ranch M

Ve Vernířovicích u Velkých Losin se nachází Ranch M. Ubytování je v budově ranče o kapacitě 10 míst (ve 3 pokojích), možnost vaření je ve společné kuchyňce. Hlavním lákadlem pro turisty je možnost cestování v koňském sedle od jedné hodiny až po dobu 14 dnů. Kolem ranče vede jezdecká stezka vedoucí z Jeseníků do Beskyd (200 km). Pod vedením zkušeného instruktora se provádí výuka jízdy na koni. Kromě jezdecké turistiky nabízí v zimě lyžování, v létě pěší turistiku. [42]

Tab. č. 5.9 Ceny za ubytování

	1den/lůžko/noc
Cena za osobu	250,- Kč
Děti do 10 let	230,- Kč

Zdroj: www.ranch-m.cz/ [cit. 2013-03-04], [42]

Tab. č. 5.10 Ceny za vyjížděky

Vyjížděka 1 hod.	250,- Kč
Jezdecká turistika 1 den	1.700,- Kč
Denní jízda za jeden den a osobu	2.300,- Kč
V ceně je zahrnuto: denní jízda, ubytování, strava (PL+balíček na cestu), 1 cesta autem, odborný doprovod a doprovodné vozidlo.	

Zdroj: www.ranch-m.cz/ [cit. 2013-03-04], [42]

5.9. Ranch Eden

Venkovské stavení se nachází na samotě 1 km od města Jeseník. Nabízí privát s vlastním vchodem v idylické krajině mezi horskými loukami a Jesenickými lesy. Maximální kapacita ubytování je 12 osob v jedné větší místnosti, která zároveň může sloužit jako kuchyňka. Pro vnitřní zábavu se ve stavení nachází společenská místnost. V létě je k dispozici předzahrádka s posezením a ohništěm, pro stanování je určená blízká louka. Hosté mohou využít nabídky rybolovu, okolní krajinu pro pěší turistiku, sběr hub a lesních plodů. V zimě je toto místo ideální pro běžkaře. Pro děti jsou lákadlem ovce, poník a kůň. [43]

Tab. č. 5.11 Ceny za ubytování

	Kč/noc
Cena za osobu	200,- Kč
Děti do 2 let	zdarma
Děti od 2 do 12 let	150,- Kč
Pes	50,- Kč

Zdroj: www.eden-jeseniky.cz/ [cit. 2013-03-04], [43]

5.10. Ekofarma v Podlesí

Apartmá v podkroví venkovské chalupy disponuje kapacitou 6 lůžek. Stravování je pouze vlastní – k dispozici je plně vybavená kuchyňka. Ubytování v objektu je celoroční, přenocování je nejméně na 2 noci. K zábavě slouží potok na zahradě farmy nebo nedaleký rybník. U objektu se nachází dětské hřiště, stolní tenis, půjčovna kol (3 kola pro dospělé, 2 dětská kola). K nabízeným službám patří i projížďky na koni (150 Kč/projížděka). Sjezdovka lehká se nachází 200 m od objektu, střední a obtížná ve vzdálenosti 6 – 10 km od objektu. [44]

Tab. č. 5.12 Ceny za ubytování

	Letní sezóna	Zimní sezóna
Apartmán pro 6 osob	1.350 Kč/noc	1.500 Kč/noc
Lůžko při pronájmu jednotlivých pokojů/dospělý	335 Kč/noc	365 Kč/noc
Lůžko při pronájmu jednotlivých pokojů/dítě do 10 let	225 Kč/noc	255 Kč/noc
děti do 2 let bez nároku na lůžko	zdarma	zdarma

Zdroj: www.ceskapohoda.cz/ubytovani-jeseniky/farma-podlesi/index.html / [cit. 2013-03-04], [44]

Letní sezona je od 1.4. – 30.9., zimní sezona je 1.10. – 31.3.

5.11. Mlýn u Kročilů

Penzion se nachází v podhůří Jeseníků v Rýmařově. Rekreační pobyty zde může trávit až 45 osob. Dovolená je vhodná pro jednotlivce, rodin s dětmi i pro skupiny. Ubytování s celoročním provozem nabízí ve čtyřlůžkových pokojích bez stravování, s polopenzí nebo s plnou penzí. Lyžování nabízí v blízkém okolí s možností zakoupení skipasů za zvýhodněnou cenu. V letním období mohou návštěvníci penzionu využít značených turistických i cykloturistických tras. [45]

Tab. č. 5.13 Ceny za ubytování

	Bez stravy/den	Polopenze/den	Plná penze/den
Dospělá osoba	200,- Kč	350,- Kč	410,- Kč
Dítě do 3 let	50,- Kč / den poplatek za vodu, elektřinu aj. (bez stravy)		
Dítě od 3 do 6 let	100,- Kč	150,- Kč	180,- Kč
Dítě od 6 do 9 let	100,- Kč	200,- Kč	230,- Kč
Dítě od 9 do 12 let	150,- Kč	270,- Kč	300,- Kč

Zdroj: www.mlynukrocilu.jeseniky.com/ [cit. 2013-03-04], [45]

5.12. Orlí Vrch – Rejvív

Chata, nacházející se ve Zlatých Horách, nabízí ubytování pro 34 osob (i s přistýlkami). K dispozici je 7 pokojů. V budově se nachází jídelna, která používá lokální suroviny, z nichž většinu si produkuje sami. Na farmě chovají koně, ovce, kozy, slepice, divoká a domácí prasata, pštrosa. Zájemci si mohou vyzkoušet dojení mléka, krmení domácích zvířat, sekání a skládání dříví. Tyto aktivity jsou zdarma. Zájemci se mohou povozit na koních (300 Kč/hod).

K hlavnímu objektu náleží sruby bez elektřiny s ubytovací cenou 100 Kč/osoba/noc. V přílehlé louce jsou vyhrazená místa pro stanování či kempování. [46]

Tab. č. 5.14 Ceny za ubytování

Ubytování v chatě - pokoj bez soc. zařízení	
Dospělí	250,- Kč osoba noc
Děti	200,- Kč osoba noc
Ubytování v chatě - pokoj se soc. zařízení	
dospělí	300,- Kč
děti	250,- Kč
Kempování v areálu	
Stanové místo/ noc	60 Kč
Osoba/noc	50 Kč

Zdroj: www.rejviz.org / [cit. 2013-03-04], [46]

Tab. č. 5.15 Ceny za stravování

Stravování pro ubytované	
Snídaně	50,- Kč (dítě 30,- Kč)
Obědy, večeře	dle dohody a denní nabídky (cca 100,- Kč)

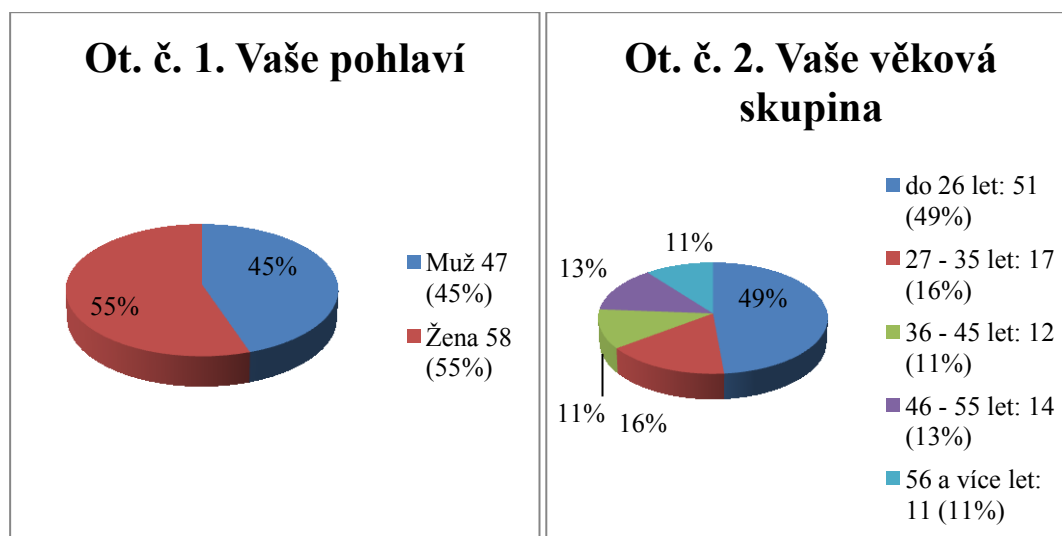
Zdroj: www.rejviz.org / [cit. 2013-03-04], [46]

6. VLASTNÍ PRŮZKUM, ZHODNOCENÍ A DOPORUČENÍ

6.1. Výsledky dotazníkového šetření

Hlavním cílem průzkumu bylo zjištění návštěvnosti v Jeseníkách a zjištění poptávky po venkovské turistice v této lokalitě. Šetření jsem provedla pomocí anonymního dotazníkového šetření. K výzkumu bylo zvoleno 16 otázek, které byly formulovány jako uzavřené, polouzavřené a otevřené. Vlastní výzkum byl realizován v měsících únor a březen roku 2013. Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 105 osob, jejichž odpovědi byly použity ke zpracování. Odpovědi jsou popsány a uvedeny níže, pro přehlednost jsou získaná data uvedena v grafech. Samotný dotazník je uveden v příloze č. 5.

První dvě otázky se zabývaly samotnými respondenty. První otázka se týkala pohlaví respondentů, druhá jejich věku. Dotazníkového šetření se zúčastnilo 58 žen a 47 mužů. Nejvíce respondentů (51) bylo ve věku do 26 let, v rozmezí 27 – 35 let odpovídalo na otázky 12 respondentů, ve věkové kategorii 36 – 45 let také 12 respondentů. Ve věku 46 – 55 let se dotazníkového šetření zúčastnilo 14 respondentů a nad 55 let 11 respondentů.

Graf č. 6.1 Odpovědi respondentů na otázku č. 1 (vlastní zpracování)

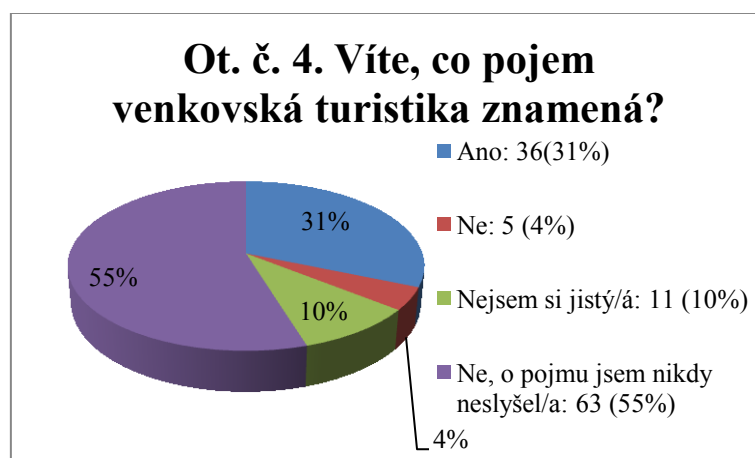
Graf č. 6.2 Odpovědi respondentů na otázku č. 2 (vlastní zpracování)

Následující dvě otázky hodnotily znalost respondentů venkovské turistiky. Zda někdy slyšeli respondenti pojem venkovská turistika, odpovědělo 54 % ano, že tento pojem již někde zaslechli. Více dotazovaných (63%) o pojmu nikdy neslyšelo.

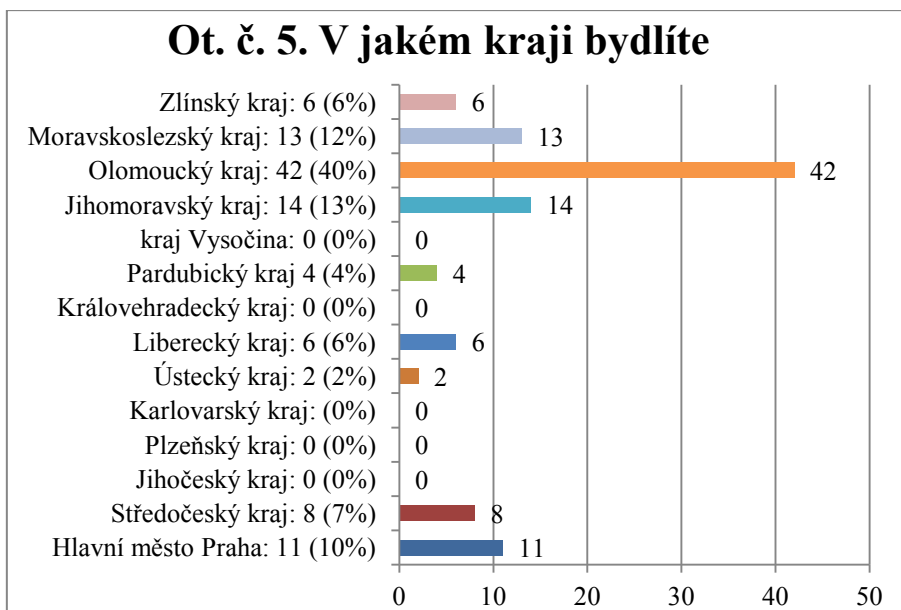
Graf č. 6.3 Odpovědi respondentů na otázku č. 3 (vlastní zpracování)

Pokud o pojmu dotazovaní slyšeli, neznamená to automaticky, že vědí, co pojem znamená. Proto se následující otázka týká tohoto dotazu. Co venkovská turistika znamená, z celkových 105 dotazovaných respondentů vědělo pouhých 36 respondentů. Nebylo si jistých 11 dotazovaných respondentů, 5 respondentů o pojmu sice slyšelo, ale neví, co znamená.

Graf č. 6.4 Odpovědi respondentů na otázku č. 4 (vlastní zpracování)

Kvůli návaznosti na další otázky bylo důležité se respondentů zeptat, v jakém kraji bydlí. Díky této otázce se dalo vyvodit, jak daleko to k oblasti Jeseníků mají. Nejvíce zastoupený byl olomoucký kraj (40%). Z jihomoravského kraje se zúčastnilo dotazníkového šetření 13% respondentů, z moravskoslezského kraje dotazník vyplnilo 12% respondentů. Hlavní město Praha bylo zastoupené 10% dotazovaných. Ostatní kraje nebyly zastoupeny více, jak z 10%.

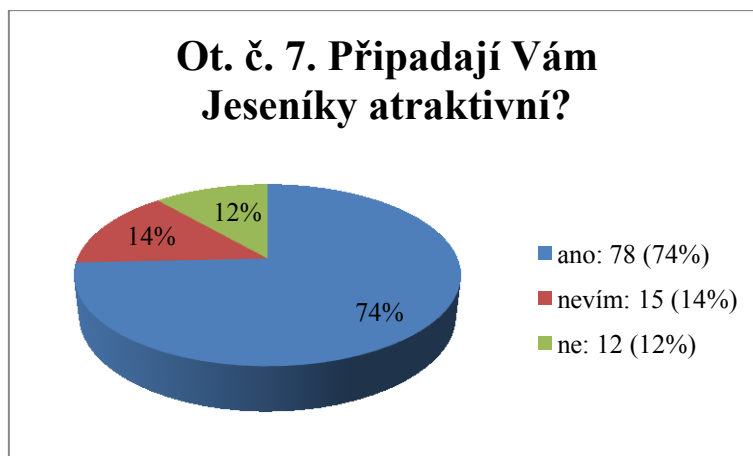
Graf č. 6.5 Odpovědi respondentů na otázku č. 5 (vlastní zpracování)

Jelikož šetření probíhalo pomocí elektronického dotazníku, a respondenti byli z různých krajů, další otázka se zabývala návštěvností těchto hor. Z dotazovaných osob Jeseníky nenavštívilo 14%. Více než 1x za rok navštěvuje Jeseníky 48%. Přibližně 1x za rok do Jeseníků zavítá 21% respondentů a méně než 1x za rok, tzn., že mohli Jeseníky navštívit i jen jednou, odpovědělo 17% respondentů.

Graf č. 6.6 Odpovědi respondentů na otázku č. 6 (vlastní zpracování)

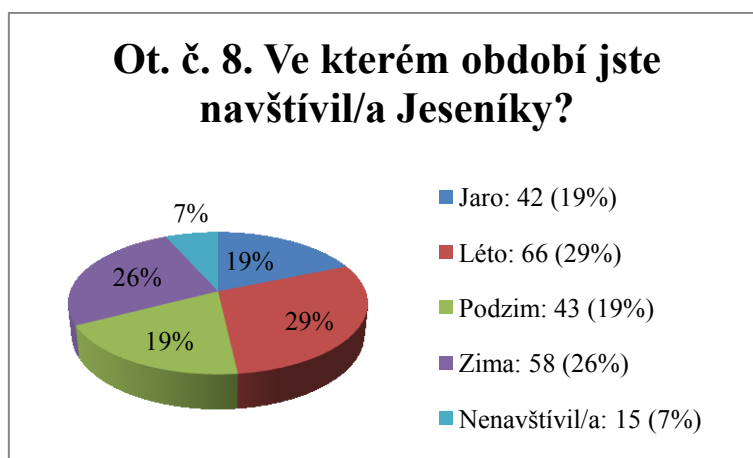
Další otázka se zabývala oblíbeností Jeseníků. Na otázku, zda jim Jeseníky přijdou atraktivní, odpovědělo 78 % dotazovaných „ano“. Odpověď „nevím“ vybralo 14% respondentů. Pouhých 12% si myslí, že Jeseníky nemají co nabídnout.

Graf č. 6.7 Odpovědi respondentů na otázku č. 7 (vlastní zpracování)

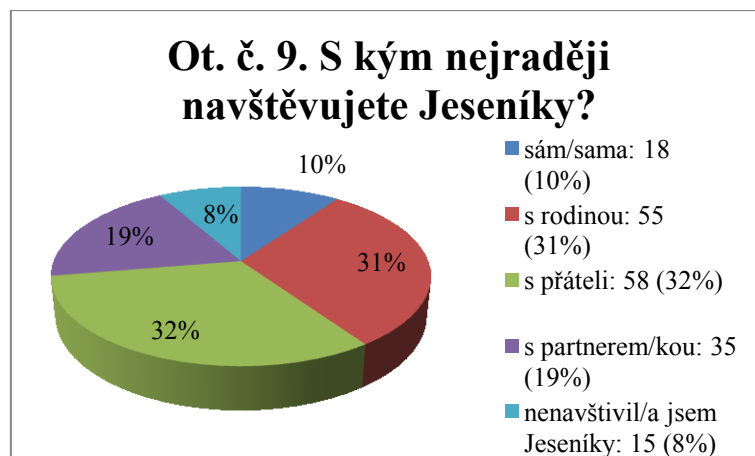
Následující otázky se zaměřily na návštěvnost, ubytování a zájem o atraktivitu Jeseníků.

Z dotazu „Ve kterém ročním období jste navštívil/a Jeseníky“ vyplynulo, že nejvíce hory lákají v létě (29%) a v zimě (26%). Na jaře a na podzim Jeseníky navštívilo podobný počet respondentů (19%).

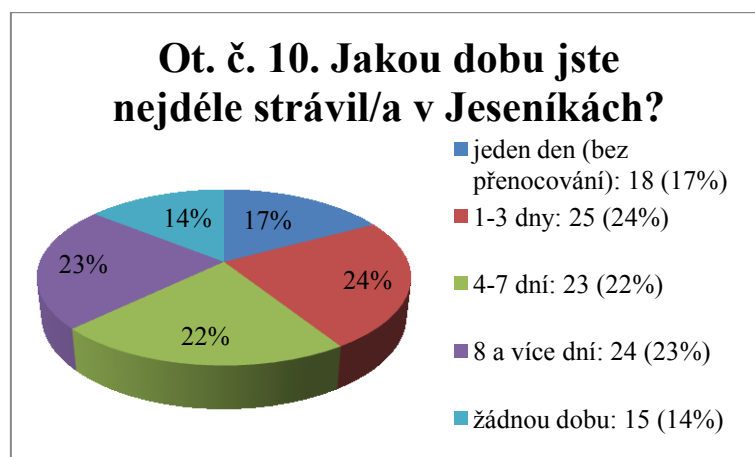
Graf č. 6.8 Odpovědi respondentů na otázku č. 8 (vlastní zpracování)

Následující otázka zjišťovala, s kým nejraději, tudíž i nejčastěji, návštěvníci zavítají do oblasti. Nejméně cestují do Jeseníků sami (10%) nebo s partnerem či partnerkou (19%). Skoro vyrovnané cestování do Jeseníků je s rodinou, zastoupené 31%, nebo s přáteli (32%).

Graf č. 6.9 Odpovědi respondentů na otázku č. 9 (vlastní zpracování)

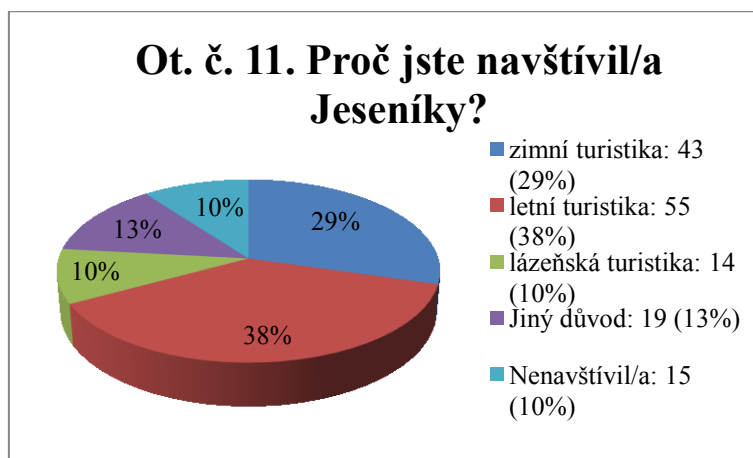
Při zjišťování, jakou dobu nejdéle strávili v Jeseníkách, byly odpovědi téměř vyrovnané. Bez přenocování, tedy jen „na otočku“, do oblasti zavítalo 17 %. Dobu v rozmezí 1-3 dny strávilo v Jeseníkách nejvíce dotazovaných (24%), v rozmezí 4-7 dní strávilo v Jeseníkách 23%. Více než týden se v oblasti zdržovalo 23% z dotazovaných respondentů.

Graf č. 6.10 Odpovědi respondentů na otázku č. 10 (vlastní zpracování)

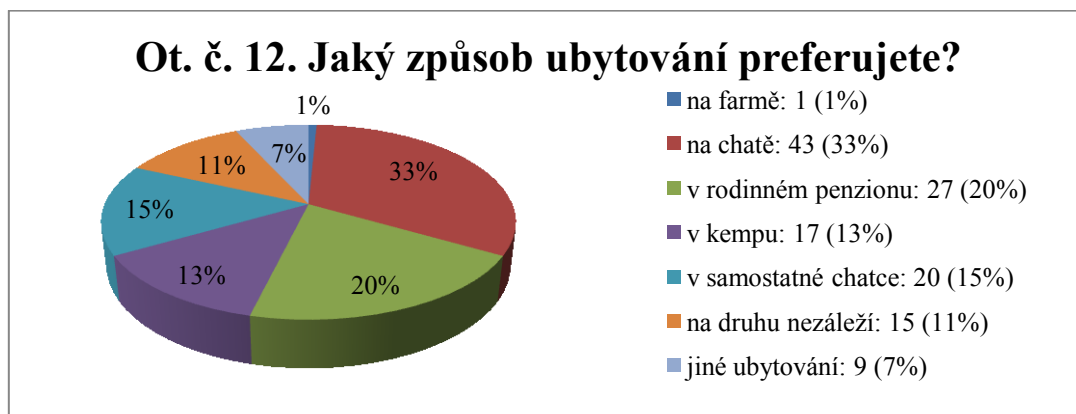
Na otázku, která měla zjistit, důvody návštěvy Jeseníků, odpověděli respondenti velmi různorodě. Na výběr měli 3 hlavní okruhy aktivit, nebo mohli v otevřené odpovědi napsat vlastní důvod pobytu či návštěvy. V otázce mohli vybrat i více odpovědí, neboť se předpokládá, že důvod návštěvy nemusí být jednosměrně zaměřený. Zimní turistika přilákala 43 dotazovaných respondentů, za letní turistikou do oblasti zavítalo 55 respondentů, lázeňská turistika byla důvodem návštěvy 14 respondentů. Otevřenou odpověď s jiným důvodem návštěvy, si vybralo 19 respondentů. Důvody byly různé –

návštěva příbuzných, sportovní zápasy, letní tábory, za prací. Do této odpovědi jsou zahrnuti i ti, kteří v oblasti žijí.

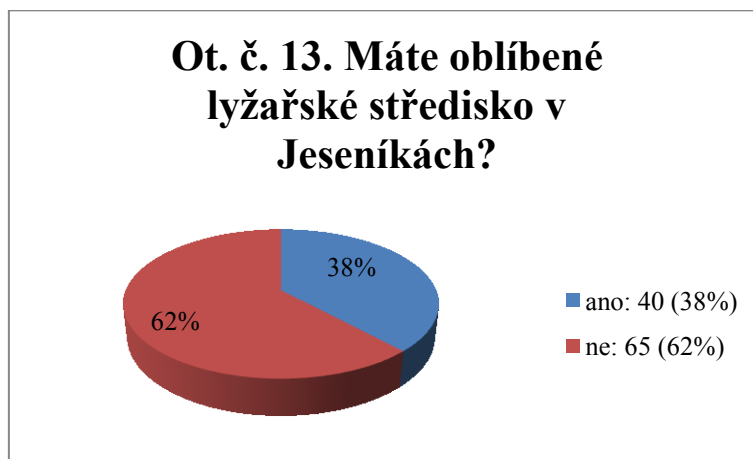
Graf č. 6.11 Odpovědi respondentů na otázku č. 11 (vlastní zpracování)

Ubytování je velmi důležitou součástí při cestování. Proto další otázka zjišťovala, který druh ubytování dotazovaní respondenti preferují. Na výběr měli z několika ubytovacích jednotek, které souvisí s venkovským cestovním ruchem. Vybrat mohli i více ubytovacích zařízení. Pokud žádný z uvedených nepreferují, mohli napsat vlastní odpověď. Ubytování na farmě si vybral pouze 1 respondent. To značí o tom, že typické ubytovací zařízení venkovské turistiky potřebuje větší propagaci, která zajistí, že si zákazník při další volbě ubytování vybere právě pobyt na farmě. Nejvyhledávanějším ubytovacím zařízením je chata, kterou preferuje 43 respondentů. V rodinném penzionu se rádo ubytovává 27 respondentů, v kempu 17 a ubytování v samostatné chatce preferuje 20 respondentů. Na druhu ubytování nezáleží 15 respondentům. Jiné ubytování zvolilo 9 respondentů. Ti preferují ubytování v karavanu (1), u příbuzných (2), ve stanu (6).

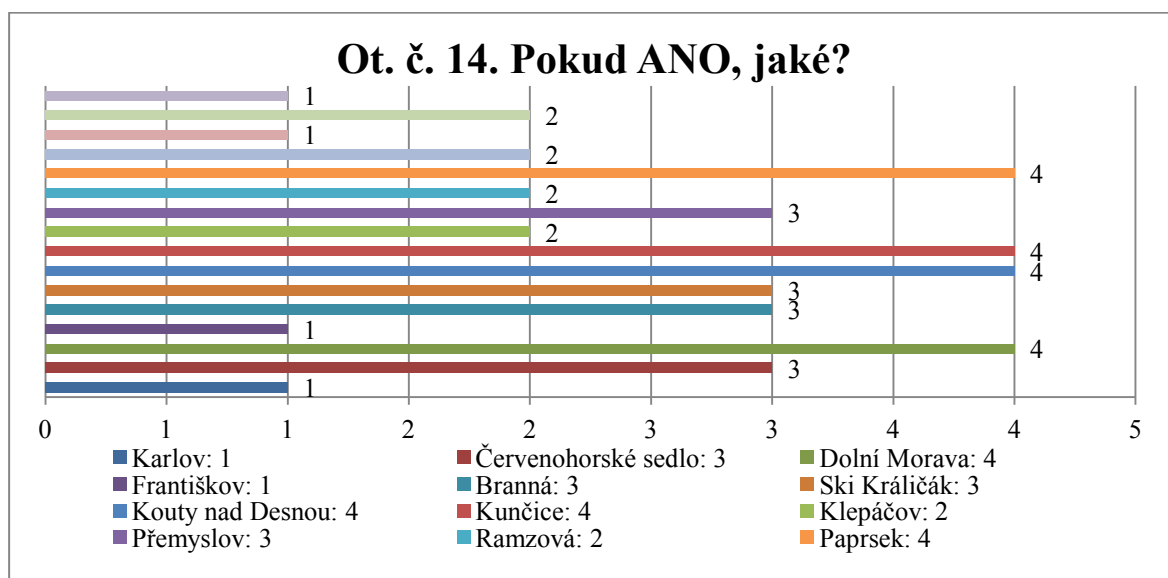

Graf č. 6.12 Odpovědi respondentů na otázku č. 12 (vlastní zpracování)

Následující dvě otázky analyzují, zda respondenti mají své oblíbené středisko, které navštěvují pravidelně. Z celkových 105 dotazovaných, má 38 % oblíbené lyžařské středisko, které navštěvuje opakovaně. Z grafu vyplývá, že preference lyžařských středisek je různorodá. Důvody oblíbenosti jsou individuální. Někteří respondenti mají v oblíbenosti střediska s velkým počtem sjezdových tratí, nebo je u nich důležitá cena, proto vybírají menší střediska, nebo preferují lyžařská střediska, ke kterým mají od místa bydliště nejbližší. Jaká střediska jsou nejpreferovanější zobrazuje graf č. 14.

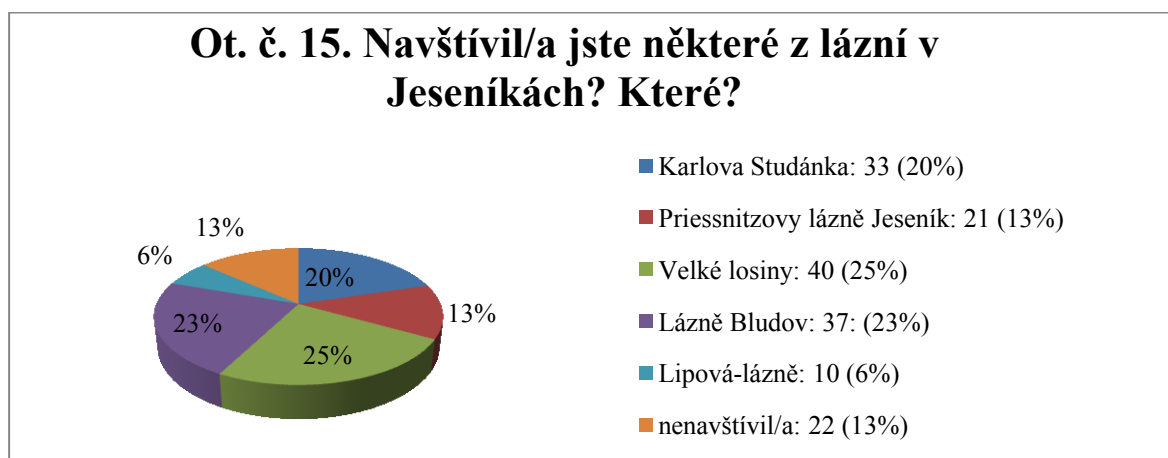
Graf č. 6.13 Odpovědi respondentů na otázku č. 13 (vlastní zpracování)

Graf č. 6.14 Odpovědi respondentů na otázku č. 14 (vlastní zpracování)

Otázka č. 15 se zabývá lázeňstvím. Uvedeny byly všechny lázně, které se nachází v Jeseníkách. Návštěvnost lázní byla velmi vysoká a jen 13% z dotazovaných žádné lázně nenavštívilo. Nutno podotknout, že do těchto 13% jsou zahrnuti i respondenti, kteří

Jeseníky nenavštívili ani jednou. Nejvíce respondentů bylo v lázních ve Velkých Losinách (25%). Lázně Karlovu Studánku navštívilo 20%, Lázně Bludov 23% a Preissnicovy lázně v Jeseníku 13%. Nejméně respondentů navštívilo Lipovou-lázně (6%).

Graf č. 6.15 Odpovědi respondentů na otázku č. 15 (vlastní zpracování)

Poslední doplňující otázka byla otevřená a ptala se respondentů na oblíbenou turistickou destinaci v Jeseníkách. Odpovědi byly velmi různorodě. Nejvíce respondentů má v oblíbě Praděd. Vyhledávanými destinacemi jsou Šerák, Králický Sněžník, Švýcarsko, Rejvíz. Oblíbené jsou cyklotrasy, pěší turistika (naučné stezky), běžky a lyžování. Velmi navštěvovaná je obec Velké Losiny. Respondenti nejvíce zdůraznili krásnou zachovalou přírodu, dobře značené trasy a velký počet přírodních zajímavostí.

6.2. SWOT analýza Jeseníků

Tab. č. 6.1 SWOT analýza Jeseníků

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Evropsky uznávané CHKO • Umístění objektů v blízkosti CHKO • Dobré turistické značení • Oblast vhodná pro provozování rekreačních sportů, velké množství lyžařských středisek a areálů • Výjimečné přírodní bohatství • Existence tradičních řemesel • Rozsáhlé ubytovací a stravovací 	<ul style="list-style-type: none"> • Horší dopravní dostupnost • Nedostatečné silniční značení • Drsné podnebí • Průměrná nižší teplota vody a vzduchu v letní sezóně • Nedostatečná nabídka přepravy pro hosty bez vlastního automobilu • Nízká úroveň nabídky finančních služeb (bankomaty)

<p>služby</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konkurenceschopné ceny • Lázeňství • Nízká hustota osídlení • Podpora rozvoje CR ze strany obcí • Provoz skibusů, cyklobusů • Velké množství subjektů zabývajících se agroturistikou • Kvalitní stav ovzduší a vod • Volné objekty pro rozvoj malého a středního podnikání 	<ul style="list-style-type: none"> • Nízká úroveň služeb pro motoristy (ceny benzínu, nafty) • Poloha regionu • Malá propagace • Množství chátrajících nevyužívaných zemědělských i nezemědělských objektů • Malé zapojení zemědělců do CR • Vylidňování venkova v příhraničí • Vysoká nezaměstnanost • Zvyšující se věková struktura • Nízká kvalifikace občanů
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Program rozvoje venkova • Spolupráce ČR-Polsko – společné projekty • Rozšiřování nabídky služeb • Vytvoření turistických balíčků • Rozvoj regionální značky „Jeseníky originální produkt“ • Rostoucí volnočasové aktivity • Rostoucí zájem o vlastní zdraví (lázně, wellness) • Elektrifikace železniční sítě a napojení na krajskou dopravní síť • Spolupráce s polskou stranou • Dobudování systému cyklostezek a zimních běžeckých tras • Využití tradic lázeňství • Možnost zapojení se do programů vytvořené ECEAT • Přilákání zahraničních turistů 	<ul style="list-style-type: none"> • Rostoucí konkurenci v boji o získání investic do regionů • Poškození významných přírodních zdrojů zejména z důvodů neorganizovaného rozvoje CR • Necitlivé úpravy architektury • Zhoršování ekonomické situace v ČR • Odliv „mozků“ • Nedořešené vlastnické vztahy k pozemkům • Zvýšené výskyty extrémních klimatických jevů • Velké množství místních komunikací a nedostatek financí na jejich rekonstrukce • Chátrání hospodářských a zemědělských objektů z důvodů nedostatku financí

Zdroj: vlastní zpracování

6.3. Doporučení

- Zlepšit dopravní spojení
- Získat finanční prostředky pro rozvoj oblasti
- Využít dotací pro rozvoj cestovního ruchu
- Zvýšit a zlepšit propagaci oblasti
- Zlepšit nabídku interních doplňkových služeb
- Větší podpora malého a středního podnikání
- Zlepšit spolupráci s Olomouckým krajem a Polskem
- Více podporovat tradice, folklor, místní výrobky
- Jemně zasahovat do přírodní krajiny

7. ZÁVĚR

Venkovský cestovní ruch je novou rozvíjející se formou cestovního ruchu. Jde o druh dovolené strávené v přírodě, s minimálním působením člověka a s ekologickým a sociálním přístupem. Společně s ekoturistikou tvoří zelený cestovní ruch, který je charakterizován splynutím člověka s přírodou, aktivní formou dovolené ve volné přírodě a v mírně osídlených oblastech. Vyznačuje se respektem a ochranou životního prostředí.

V turistické oblasti Jeseníky je venkovská turistika teprve v začátcích, ale i přesto má velký potenciál pro rozvoj oblasti. Díky venkovské turistice si kraj získává stále více turistů, kteří vyhledávají tento druh dovolené. Každoročně láká turisty do Jeseníků lázeňství, zimní a letní turistika, cykloturistika. Pro milovníky zimních sportů oblast nabízí mnoho lyžařských center a běžkařských tras. V létě Jeseníky lákají na přírodní zajímavosti, na nespočet turisticky značených tras či cyklotras. Pobyty v lázních nemusí mít jen ozdravný charakter, ale návštěvník v nich může odbourávat stres, odpočinout si od každodenního života a načerpat nové síly.

Pro ty, kteří se rozhodnou v Jeseníkách strávit dovolenou, je k dispozici mnoho ubytovacích a stravovacích zařízení. Návštěvníci mohou dovolenou strávit v rodinném penzionu, na chatě, chalupě, v kempu, lázeňských domech, rančích či farmách. Ubytovací subjekty jsou většinou umístěny v zajímavých přírodních lokalitách a nabízí svým hostům „lákadla“ v podobě různých doplňkových služeb.

Aby se venkovská turistika v Jeseníkách plně rozvinula, je potřeba investic, které by zlepšily infrastrukturu, podpořily malé a střední podnikání a zlepšily propagaci oblasti. Hlavně propagace je důležitá. Bez ní do oblasti nezavítají noví turisté a subjekty si budou těžko hledat zákazníky. Venkovská turistika je šetrnou formou cestovního ruchu a pro oblast Jeseníky je jen přínosem. Proto je nutné zabývat se rozvíjením tohoto druhu turistiky.

Věřím, že venkovská turistika v Jeseníkách se dostane do podvědomí mnoha nových zákazníků a přispěje tak k rozvoji oblasti. Při větší spolupráci s olomouckým krajem a Polskem se Jeseníky mohou stát jednou z nejvyhledávanějších turistických lokalit pro domácí i zahraniční turisty.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Knihy

- [1] BABNIČ, Ján. *Jeseníky: 52 nejkrásnějších turistických tras po hřebenech a údolímí Jeseníků*. aktual. vyd. Plzeň: KLETR, 2001, 144 s. ISBN 80-858-2238-5.
- [2] INDROVÁ, Jarmila et al. *Cestovní ruch (základy)*. 2. přepracované vyd. Praha: Oeconomica, 2009. ISBN 978-80-245-1569-4.
- [3] JANOŠKA, Martin. *Minerální prameny v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. Vyd. 1. Praha: Academia. Průvodce (Academia). ISBN 978-802-0018-410.
- [4] JANOTOVÁ, Markéta. *Venkovský cestovní ruch: příležitost pro nové podnikání*. Vyd. 1. Klatovy: Úhlava, 2011. ISBN 9788090385177.
- [5] Kolektiv autorů. *Venkovský cestovní ruch, jeho specifika a podmínky pro rozvoj*. MMR ČR Praha 2007, s. 59.
- [6] MORAVEC, Ivo. *Venkovská turistika: teoretická východiska a možnosti*. Vyd. 1. Praha: Centrum pro komunitní práci, c2006, 92 s., [10] s. barev. obr. příl. ISBN 80-869-0231-5.
- [7] PÁSKOVÁ, M. - ZELENKA, J. (2001): Vliv cestovního ruchu na přírodní a lidmi vytvořené prostředí, MMR ČR, Praha, 131 str.
- [8] POUROVÁ, Marie. *Marketing a management venkovského cestovního ruchu: příležitost pro nové podnikání*. Vyd. 1. Praha: Vysoká škola cestovního ruchu a teritoriálních studií, 2010. ISBN 978-80-25477878.
- [9] TOUŠEK, Václav, Josef KUNC a Jiří VYSTOUPIL. *Ekonomická a sociální geografie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, 411 s. ISBN 978-807-3801-144.
- [10] TOUŠLOVÁ, Iveta a kol. *Toulavá kamera 2. díl*. Praha: Freytag & Berndt : Česká televize, 2006. 251 s. ISBN 80-7316-233-4.
- [11] VEČEŘOVÁ, Viera. *Severní Morava I.: Jeseníky, Olomoucko, Opavsko*. Brno: Computer Press, 2007. 112 s. ISBN 978-80-251-1585-5.

- [12] ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Kompletně přeprac. a dopl. 2. vyd. Praha: Linde, 2012. ISBN 978-80-7201-880-2.

Elektronické zdroje

- [13] MMR. Venkovský cestovní ruch, jeho specifika a podmínky pro rozvoj [online]. Praha: Oeconomica, 2007 [cit. 2013-05-04]. 123 s. ISBN 80-245-1159-2. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/e117ea61-1783-4982-a4fa-bf6e1220f318/GetFile4.pdf>
- [14] Svaz venkovské turistiky. *Svazvt.cz* [online]. [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <http://www.svazvt.cz/>
- [15] CZECH TOURISM. Manuál pro průvodce v cestovním ruchu. *czechtourism.cz* [online]. © 2005-2013 [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: http://www.czechtourism.cz/files/kov/seminare/manualy_2013/26_02_13_jeseniky.pdf
- [16] CITTADELLA PRODUCTION. Chráněná krajinná oblast Jeseníky. <http://www.cittadella.cz/europarc> [online]. © 2013 [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: http://www.cittadella.cz/europarc/index.php?p=index&site=CHKO_jeseniky_cz
- [17] OLOMOUCKÝ KRAJ, JESENÍKY – SDRUŽENÍ CESTOVNÍHO RUCHU. Naučné stezky v Jeseníkách. *navstivtejeseniky.cz* [online]. © 2009–2013 [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <http://www.navstivtejeseniky.cz/trasy-a-programy/naucne-stezky>
- [18] AOPK ČR. Správa CHKO Jeseníky. *jeseniky.ochranaprirody.cz* [online]. [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <http://www.jeseniky.ochranaprirody.cz>
- [19] EMAGAZÍNY. Jeseníky a cyklotrasy. *Mineralfit.cz* [online]. © 2013 [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <http://www.mineralfit.cz/clanek/jeseniky-a-cyklotrasy>
- [20] OLOMOUCKÝ KRAJ, JESENÍKY – SDRUŽENÍ CESTOVNÍHO RUCHU. Rybaření. *navstivtejeseniky.cz* [online]. © 2009–2013 [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <http://www.navstivtejeseniky.cz/letni-sporty/koupani-a-vodni-sporty/rybarendi>
- [21] ALL RIGHTS RESERVED. Myslivost v jesenickém okrese. *Myslivost.mujes.cz* [online]. © 2011 [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <http://www.myslivost.mujes.cz/>

- [22] HOTEL. Vozka. *turistik.cz* [online]. ©2000-2013 [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <http://www.turistik.cz/cz/kraje/olomoucky-kraj/okres-jesenik/bela-pod-pradedem/vozka-skalni-utvar/>
- [23] EPROGRES. Šerák. *ceskehory.cz* [online]. © 1999-2013 [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <http://serak.ceskehory.cz/>
- [24] TURISTIKA. Ztracené kameny. *turistika.cz* [online]. ©1999-2013 [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <http://www.turistika.cz/mista/ztracene-kameny>
- [25] TURISTIKA. Obří skály. *turistika.cz* [online]. © 1999-2013 [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <http://www.turistika.cz/mista/obri-skaly-jeseniky>
- [26] JESENÍKY INFO. Jelení studánka. *Jeseniky.net* [online]. © 2002-2013 [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <http://www.jeseniky.net/index.php?obl=4&kat=11&sluz=81&pol=2815>
- [27] HOTEL. Venušiny misky. *turistik.cz* [online]. © 2000 - 2013 [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <http://www.turistik.cz/cz/kraje/olomoucky-kraj/okres-jesenik/velka-kras/venusiny-misky/>
- [28] APLNET. *Rešovské vodopády* [online]. [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <http://www.vodopady-resov.cz/>
- [29] ČESKÉ HORY. Vodopády Bílé Opavy. *ceskehory.cz* [online]. [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <http://vodopady-bile-opavy.ceskehory.cz/>
- [30] VODOPÁDY ČR. Vysoký vodopád. *vodopady.info* [online]. [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <http://www.vodopady.info/cz/jeseniky/Jeseniky.php?page=vysoky>
- [31] JESENÍKY INFO. Přečerpávací vodní elektrárna Dlouhé Stráně. *Jeseniky.net* [online]. © 2002-2013 [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <http://www.jeseniky.net/fotogalerie.php>
- [32] WEBHOUSE. Zlatorudné mlýny. *zlatehory.cz* [online]. [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <http://zlatehory.cz/zlatorudne-mlyny/d-305555/p1=36180>
- [33] MILITARY. Pohraniční opevnění. *military.cz* [online]. [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: http://www.military.cz/opevneni/seznam_bunkru.asp?usek=4

- [34] JESENÍKY INFO. Muzeum Slezského Semmeringu. *Jeseniky.net* [online]. © 2002-2013 [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <http://www.jeseniky.net/muzeum-slezskeho-semmeringu>
- [35] DODSOURCE. Ranch Viktorie. *Ranchviktorie.cz* [online]. © 2009-2011 [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <http://www.ranchviktorie.cz/index.php>
- [36] Asociace soukromého zemědělství ČR. Farma Bovine. *ubytovani-na-farme.cz* [online]. © 1998-2011 [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <http://www.ubytovani-na-farme.cz/redakce/index.php?dr=634&lanG=cs&xuser=>
- [37] Ekologická farma Morava. *farmamorava.cz* [online]. [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <http://www.farmamorava.cz/>
- [38] ESTRÁNKY. Ranč u Kulhavé sovy. *ranc-klokocov.estranky.cz* [online]. © 2013 [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <http://www.ranc-klokocov.estranky.cz>
- [39] INTRO DESIGN. Ranč pod Rejvízem. *rancpodrejvizem.cz* [online]. © 2006 [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <http://www.rancpodrejvizem.cz/>
- [40] JIŘÍ BUREŠ. Agroturistika Malá Morávka. *Kielarova.ecn.cz* [online]. [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <http://kielarova.ecn.cz/>
- [41] Holiday House. *holiday.sweb.cz* [online]. [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <http://holiday.sweb.cz/>
- [42] SUNLIGHT SYSTEMS. Jezdecká turistika. *Ranch-m.cz* [online]. [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <http://www.ranch-m.cz/>
- [43] CZECHPRODUCT. Ranč Eden Jeseníky. *Eden-jeseniky.cz* [online]. ©2013 [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <http://www.eden-jeseniky.cz/>
- [44] ČESKÁ POHODA. Ekofarma v Podlesí. *ceskapohoda.cz* [online]. [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <http://www.ceskapohoda.cz/ubytovani-jeseniky/farma-podlesi/index.html>
- [45] CZECHPRODUCT. Mlýn u Kročilů. *mlynukrocilu.jeseniky.com* [online]. © 2003 [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <http://www.mlynukrocilu.jeseniky.com/>
- [46] Chata Orlí Vrch – Rejvíz. *rejviz.org* [online]. [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <http://www.rejviz.org>

- [47] OLOMOUCKÝ KRAJ, JESENÍKY – SDRUŽENÍ CESTOVNÍHO RUCHU:
Cyklotrasy v Jeseníkách. *navstivtejeseniky.cz*[online]. © 2009–2013 [cit. 2013-03-04].
Dostupné z: <http://www.navstivtejeseniky.cz/trasy-a-programy/cyklotrasy>

Propagační materiály

- [48] QUIX. *Jeseníky a Střední Morava*. Olomouc: Olomoucký kraj, 2012. 47 s. ISBN 978-80-87535-40-0

SEZNAM ZKRATEK

°C	stupeň Celsia
aj.	a jiné
apod.	a podobně
Beauf	Beaufortův stupeň
BIO	certifikované označení pro produkty ekologického zemědělství
cca	circa, přibližně
CR	cestovní ruch
č.	číslo
ČR	Česká republika
ECEAT	Evropské centrum pro eko-agro turistiku
ECEAT CZ	Evropské centrum pro eko-agro turistiku Česká republika
EU	Evropská unie
ha	hektar
hod.	hodina
HOREKA	Sdružení hoteliérů a restaurátérů
CHKO	Chráněná krajinná oblast
ISBN	international standard book number (mezinárodní standardní číslo knihy)
Kč	koruna česká
km	kilometr
km ²	kilometr čtvereční
ks	kus
m	metr

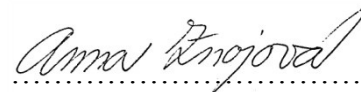
m. n. m.	metrů nad mořem
mm	milimetr
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
např.	například
NPR	Národní přírodní rezervace
os.	osoba
ot.	otázka
PRO-BIO	Svaz ekologických zemědělců
Sb.	sbírka
SWOT	(Ze slova SWOT analýza) jednotlivá písmena znamenají: strengths – silné stránky, weaknesses – slabé stránky, opportunities – příležitosti, threats – hrozby
Tab.	tabulka
tzn.	to znamená
tzv.	takzvaný
UNWTO	Světová organizace cestovního ruchu
VŠB – TUO	Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava
vyd.	vydání

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové (bakalářské) práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou (bakalářskou) práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Uherském Hradišti dne 10.5.2013

Anna Znojová

Adresa trvalého pobytu studenta:

Dr. Březiny 786

Bludov 789 61

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 6.1 Odpovědi respondentů na otázku č. 1

Graf č. 6.2 Odpovědi respondentů na otázku č. 2

Graf č. 6.3 Odpovědi respondentů na otázku č. 3

Graf č. 6.4 Odpovědi respondentů na otázku č. 4

Graf č. 6.5 Odpovědi respondentů na otázku č. 5

Graf č. 6.6 Odpovědi respondentů na otázku č. 6

Graf č. 6.7 Odpovědi respondentů na otázku č. 7

Graf č. 6.8 Odpovědi respondentů na otázku č. 8

Graf č. 6.9 Odpovědi respondentů na otázku č. 9

Graf č. 6.10 Odpovědi respondentů na otázku č. 10

Graf č. 6.11 Odpovědi respondentů na otázku č. 11

Graf č. 6.12 Odpovědi respondentů na otázku č. 12

Graf č. 6.13 Odpovědi respondentů na otázku č. 13

Graf č. 6.14 Odpovědi respondentů na otázku č. 14

Graf č. 6.15 Odpovědi respondentů na otázku č. 15

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. Č. 4.1 Praděd

Obr. Č. 4.2 Petrovy kameny

Obr. č. 4.3 Vřesová studánka

Obr. č. 4.4 Ztracené kameny

Obr. č. 4.5 Obří skály

Obr. č. 4.6 Jelení studánka

Obr. č. 4.7 Přečerpávací vodní elektrárna Dlouhé stráně – horní nádrž

Obr. č. 4.8 Přečerpávací vodní elektrárna Dlouhé stráně – dolní nádrž

SEZNAM TABULEK

Tab. č. 5.1 Ceny za ubytování

Tab. č. 5.2 Ceny za ubytování

Tab. č. 5.3 Ceny za vyjížďky

Tab. č. 5.4 Ceny za ubytování

Tab. č. 5.5 Ceny za ubytování

Tab. č. 5.6 Ceny za ubytování

Tab. č. 5.7 Ceny za doplňkové služby

Tab. č. 5.8 Ceny za ubytování

Tab. č. 5.9 Ceny za ubytování

Tab. č. 5.10 Ceny za vyjížďky

Tab. č. 5.11 Ceny za ubytování

Tab. č. 5.12 Ceny za ubytování

Tab. č. 5.13 Ceny za ubytování

Tab. č. 5.14 Ceny za ubytování

Tab. č. 5.15 Ceny za stravování

Tab. č. 6.1 SWOT analýza Jeseníků

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 – Přehled lyžařských areálů

Příloha č. 2 – Přehled strojově udržovaných běžkařských tras

Příloha č. 3 – Přehled naučných stezek

Příloha č. 4 – Přehled cyklotras

Příloha č. 5 – Dotazník pro veřejnost

Přílohy

Příloha č. 1 – Přehled lyžařských areálů

Lyžařský areál	Počet sjezdových tratí
Kouty nad Desnou	4
Přemyslov	4
Červenohorské sedlo	10
Kouty nad Desnou – Šindelná	3
Kouty nad Desnou – Kareš	3
Loučná nad Desnou – Kociánov	3
Loučná nad Desnou – OAZA	3
Vernířovice – LAV	1
Vernířovice – Brněnka	3
Olšany	1
Klepáčov	4
Štědrákova Lhota	4
Skiareál Hraběšice	4
Heroltice	1
Zborov – Háječek	1
Skipark Červená Voda	2
Ramzová	
Bonera, Haltmar	8
Skiarena R3	1
Pod Klínem	3
Ostružná	
JONAS PARK Ostružná	6
Na Hájovně - Ostružná	1
Skiřetězárna	2
Petříkov	6
Branná – skiareál PROskil	5
Sportpark Františkov	2
Skipark Filipovice	6
Lipová-lázně – Miroslav	4+1 Snowboard park
Lipová-lázně – Lázeňský vrch	4
Horní Lipová	1
Jeseník – Lázně	1
Na Smrtáku	1
Zálesí	3
Kunčice – SkiTech	7
Skiareál Kraličák	11
Stříbrnice - Návrší	2
Paprsek – Olšanka	4
Dolní Morava – Sněžník	7
Zlaté Hory – Přičná	1
Horní Údolí	3
Dolní Údolí	1

Malá Morávka – Karlov	18
Dolní Moravice	5
Praděd	9
Ski Annaberg	4

Zdroj: [48]

Příloha č. 2 – Přehled strojově udržovaných běžkařských tras

Staré město

Trasa	Pozice trasy	km
S1	Malá Morava (příjezd) – Vojtíškov – Návrší – Kladská brána – Kunčická hora	30
S2	Návrší - Stříbrnická (sedlo)	3,5
S3	U horní stanice vleku – Pod Babuší – U Sedmi cest – Jasaní hřbet	5,5
S4	Okruh: U horní stanice vleku – Tvarožné díry (jesk.) – U Mléčného pramene – Vlek horní stanice	10,5
S5	Nad Hynčicemi – Štvanice – Staré Město	6
S6	Kunčická hora – Krupná (sedlo) – Květná – Staré město	5,5
S7	Staré město p/S (okraj-okály) – Kunčice (střed)	2,5
S8	Paprsek – Větrov – Pod Starým kopcem	5,5
S9	Staré město – Kutný vrch – Pod Stráží	8,5
S10	Kunčická hora – Hraničná chata (Zhořelá) – Aloisův pramen – Medvědí bouda	4

Paprsek

Trasa	Pozice trasy	km
P1	Okruh: Velký Šengen	17
P1a	Okruh: Malý Šengen	8
P2	Okruh: Pohádka	9,5
P3	Okruh: Pralinka	8
P3a	Okruh: Malá Pralinka	3
P4	Okruh: Trnová hora - Milíře	12
P5	Okruh: Medvědí	8,5
P6	Ostružná (u ŽST) - Pod Stráží - Císařská lov.ch.	5
P7	Medvědí bouda - Císařská lovecká chata - Černý potok - Petříkov	9
P8	Smrk (hraničník) - Černý potok	2

Lipová Lázně

Trasa	Pozice trasy	km
L1	Smrk (hraničník) - Útulna Mates - Luční vrch - Lesní bar - Surovčákova chata	9
L2	Surovčákova ch - Horní Lipová ŽST - Lipová (u lázní)	6,5
L3	Horní Lipová (u Kovárny) - Větrolam - Ramzová/Petříkov (okraj)	6,5
L4	Míroslav - Pod Obřimi skálami - Ramzová (parkoviště)	12
L5	Sněhuláková cesta - Javořík - Adolfovice (u Lukáčů)	6,5
L6	Lipová (u lázní) - Javořík	2,5
L7	Okruhy: Areál Kasárna - Jeseník	5
L8	Jeseník (silniční obchvat) - Adolfovice - Domašov	6
L9	Okruh: Domašov (u hotelu Bělá) - Filipovické louky - Domašov (chata Povodí)	6,5

Červenohorské sedlo

Trasa	Pozice trasy	km
C1	Červenohorské sedlo - Švýčárna	8
C2	Petrovka - Kouty n/D (Pelikán) - Kouty n/D (most)	6
C3	Červenohorské sedlo - Koutský žleb - Kouty n/D (Sokolka)	3,5
C4	Červenohorské sedlo – Pod Suchou horou - Kouty n/D (Musil)	7
C5	Červenohorské sedlo - Vřesová studánka	3,5
C6	Bělá (u Park. hot.) – Mariin prm. – Pod Velkým klínem – Červenohorské sedlo	8

Rejvív

Trasa	Pozice trasy	km
R1	Okruh: Po rejvívských lokách (Kolem Malého mechového jezírka)	4,5
R2	Okruh: Starý rejvív - Mosty přes Černou Opavu - Ke Kazatelnám - Bublavý pramen	6
R3	Okruh: Starý Rejvív - Nad Horním Údolím - Pod Koberštejnem	5,5
R4	Okruh: Starý Rejvív - Nad Horním Údolím - Pod Koberštejnem - Mosty přes Černou Opavu - Ke Kazatelnám - Bublavý pramen	9,5

Přemyslov

Trasa	Pozice trasy	km
PR1	Pod Suchou horou - Knižní cesta - Poniklý potok - Pod Přemyslovským sedlem - Tři Kameny (útulna)	12
PR2	Okruh: Tři Kameny (útulna)	5
PR3	Okruh: Kolem Ucháče	4
PR4	Tři Kameny (útulna) - Horní stanice vleku	1

Kouty

Trasa	Pozice trasy	km
K1	Loučná n/D (u statku) - U obrázku - Uhlířská chata - Medvědí hora (lan.)	10
K2	Medvědí hora (lan.) - Tetřeví ch. - Margaretka - Horní nádrž (závora) - Tetřeví ch.	15
K3	Kouty n/D (most) - Ski areál Kouty	2

Skřítek

Trasa	Pozice trasy	km
SK1	Okruh kolem Závory ("Červený okruh")	3
SK2	Okruh: Pod Bílým kamenem ("Modrý okruh")	3,5
SK3	Okruh: Skřítek - Pod Bílým kamenem - Hvězda - Chata Alice ("Zelený okruh")	11
SK4	Hvězda - Rabštejn	3,5
SK5	Vikýřovice - Traťovka - Hvězda	9,5

Javorník

Trasa	Pozice trasy	km
J1	Okruh: Borůvková hora - Travná	14
J2	Okruh: Pastvinka (Javorník - Jánský vrch)	4,5
J3	Okruh: Jánský vrch - Sv. Antonín (Javorník - Kravčák)	4,5
J4	Nad Travnou - Hraniční potok - Sv. Antonín - Čertovy kazatelny - Zálesí - Nad pramenem - Celnice (rest.)	21
J5	Návaznost na trasu J4 - Černý kout	3

Zdroj: [48]

Příloha č. 3 – Přehled naučných stezek

<i>Název naučné stezky</i>	<i>Délka NS</i>	<i>Počet zastavení</i>	<i>Stručná charakteristika a popis naučné stezky</i>
Historii a přírodou Karlovic	8 km	13 zastavení	NS provází městem Karlovice a jejím okolím
Hornická naučná stezka	22 km	12 zastavení	Tato NS vede kopcemi Zlatých hor po stopách hledačů drahých kovů
Latzelova stezka krasem Rychlebských hor	9 km	8 zastavení	Stezka vede Rychlebskými horami kolem krasových jeskyní. Začátek trasy je ve Vápenné, konec v Horní Lipové
Lesní ekostezka Švagrov	5 km	12 zastavení	Lesní NS vede z osady Švagrov proti proudu Studeného potoka a zpět.
Mineralogická naučná stezka Sobotín - Maršíkov	12 km	6 zastavení + 2 nástupní mapy	NS s nástupním místem v Sobotíně, nebo v Maršíkově
Naučná stezka Bílá Voda - Hraničky	37 km	8 zastavení	Naučná trasa poučující o geologii Rychlebských hor
Naučná stezka Jana Eskymo Welzla	3 km	3	NS vedoucí historickým centrem města Zábřeh na Moravě
Naučná stezka Kralický Sněžník	14 km	15 zastavení	Jednotlivá zastavení vedou od údolí Moravy až po chatu Návrší. Znakem NS je socha sluněte.
Naučná stezka na opuštěném tělese dráhy Lupěné - Hněvkov	3 km	5 zastavení	Po původním železničním náspu vede NS kolem říčního toku Moravské Sázavy
Naučná stezka Petrovské studánky	10 km	9 zastavení	NS seznamuje turisty s přírodními zajímavostmi
Naučná stezka Rejvíz	3 km	5 zastavení	NS nacházející se v NPR Rejvíz
Naučná stezka Se Skřítkem okolím Pradědu	3,5 km	8 zastavení	Nenáročná trasa s unikátní flórou a faunou
Naučná stezka Světem horských luk	12 km	12 zastavení	Naučná stezka se nachází v CHKO Jeseníky. Na konci stezky se nachází rašeliniště Skřítek
Naučná stezka Šerák	9 km	8 zastavení	Stezka začíná v Červenohorském sedle, vede přes Šerák, a končí na Ramzové.
Naučná stezka Údolím lapků z Drakova	14 km	10 zastavení	Projekt NS je věnován přírodě a historii území bývalé kupecké stezky
Naučná stezka Údolím Moravské Sázavy Zábřeh	2 km	6 zastavení	NS začíná u opuštěného lomu na Rudolfově u Šubrtovy kapličky. Naučnou stezku připravili u příležitosti stoletého výročí založení skautingu.

Naučná stezka Velké Losiny	6 km	9 zastavení	NS zahrnující 2 různé trasy. Trasa A vede na Bukovice, trasa B vede do části Maršíkov
S Koprníčkem na výlet keprnickými horami	15 km	14 zastavení	Naučná stezka prochází jedním z nejstarších chráněných území v Česku
Staroměstské pevnostní oblasti	6 km	6 zastavení	NS začínající u nádraží ve Starém Městě pod Sněžníkem provede turisty kolem objektů československého opevnění
Stezka Vincenze Priessnitze	7 km	9 zastavení	NS přibližuje návštěvníkům historii přírodního lázeňství

Zdroj: [17]

Příloha č. 4 – Přehled cyklotras

Trasa	Typ kola	Náročnost	Délka trasy
Velký okruh Nízkým Jeseníkem	crossové kolo (treking), horské kolo (MTB)	náročná	57,9 km
Z Bartošovic do Polanky nad Odrou	silniční kolo, crossové kolo (treking)	středně náročná	29,5 km
Ze Slezské Harty, rozcestí do Valšova	silniční kolo, crossové kolo (treking)	středně náročná	20 km
Z Fulneku do Opavy	crossové kolo (treking)	středně náročná	27,5 km
Z Bruntálu kolem Slezské Harty	silniční kolo, crossové kolo (treking)	středně náročná	39,8 km
Uničov-Sovinec- Uničov	crossové kolo (treking), horské kolo (MTB)	náročná	27,6 km
Úsovskou vrchovinou na hrad Brníčko	silniční kolo, crossové kolo (treking), horské kolo (MTB)	nenáročná	30 km
Cyklookruh Uničovskem I	crossové kolo (treking)	středně náročná	39,1 km
Cyklookruh Uničovskem II	crossové kolo (treking)	nenáročná	24,4 km
Okruh Šternberskem	crossové kolo (treking)	nenáročná	37,9 km
Dolní Fořt - Hraničky - Horní Hermanice	crossové kolo (treking), horské kolo (MTB)	náročná	24 km
Velké Losiny - Kladské sedlo	crossové kolo (treking), horské kolo (MTB)	náročná	35,5 km
Z Javorníku do Rychlebských hor	crossové kolo (treking), horské kolo (MTB)	nenáročná	28,2 km
Bílá Voda - Javorník – Mikulovice	silniční kolo, crossové kolo (treking), horské kolo (MTB)	středně náročná	35 km
Bílá Voda - Javorník - Hraničky	crossové kolo (treking), horské kolo (MTB)	náročná	37 km
Vidnava - Žulová - Vidnava	crossové kolo (treking), horské kolo (MTB)	středně náročná	28 km
Okružní trasa okolo Račího údolí	crossové kolo (treking), horské kolo (MTB)	nenáročná	20,4 km
Z Uničova na Rabštejn	silniční kolo, crossové kolo (treking)	středně náročná	24 km
Z Úvalna do Spálené	silniční kolo, crossové kolo (treking)	středně náročná	34 km
Z Vrbna pod Pradědem na Praděd	crossové kolo (treking), horské kolo (MTB)	náročná	56,3 km
Z Rýmařova na Špičák	crossové kolo (treking), horské kolo (MTB)	středně náročná	39 km
Jesenické pohraničí	crossové kolo (treking), horské kolo (MTB)	středně náročná	37,4 km

Z Malé Morávky do Rýmařova	silniční kolo, crossové kolo (treking)	středně náročná	19,5 km
Z Červenohorského sedla do Videlského sedla	crossové kolo (treking), horské kolo (MTB)	středně náročná	15 km
Z Hvězdy na Červenohorské sedlo	crossové kolo (treking), horské kolo (MTB)	náročná	18,5 km
Z Vrbna pod Pradědem do Bruntálu	silniční kolo, crossové kolo (treking)	náročná	34 km
Z Rýmařova do Litovle	silniční kolo, crossové kolo (treking)	středně náročná	35 km
Okolo Malé Morávky přes Malou Hvězdu	crossové kolo (treking), horské kolo (MTB)	středně náročná	21,6 km
Okolo Malé Morávky přes Karlov a Vyhlídku	crossové kolo (treking), horské kolo (MTB)	středně náročná	18,4 km
Okolo Malé Morávky přes Karlov a sedlo Hvězda	crossové kolo (treking), horské kolo (MTB)	středně náročná	24,6 km
Okolo Malé Morávky přes Podlesí a Karlovu Studánku	crossové kolo (treking), horské kolo (MTB)	středně náročná	20,3 km
Okruh okolo Velkých Losin	silniční kolo, crossové kolo (treking)	nenáročná	9 km
Okruh kolem Krnova	silniční kolo	středně náročná	28,4 km

Zdroj: [47]

Příloha č. 5 – Dotazník pro veřejnost

1) Vaše pohlaví

- Žena
- Muž

2) Vaše věková skupina

- Do 26 let
- 27-35 let
- 36-45 let
- 46- 55 let
- 56 a více

3) Slyšel/a jste někdy o pojmu "venkovská turistika"?

- Ano
- Ne

4) Víte, co pojem „venkovská turistika“ znamená?

- Ano
- Nejsem si jistý/á
- Ne
- Ne, o pojmu jsem neslyšel/a

5) V jakém kraji bydlíte?

- Hlavní město Praha
- Středočeský kraj
- Jihočeský kraj
- Plzeňský kraj
- Karlovarský kraj
- Ústecký kraj
- Liberecký kraj
- Královéhradecký kraj
- Pardubický kraj
- Kraj Vysočina
- Jihomoravský kraj
- Olomoucký kraj
- Moravskoslezský kraj
- Zlínský kraj

6) Jak často jezdíte do Jeseníků?

- Více než 1x za rok
- 1x za rok
- Méně než 1x za rok
- Nikdy

7) Ve kterém období jste navštívil/a Jeseníky?

- Jaro
- Léto
- Podzim
- Zima
- Nenevštívil/a

8) Připadají Vám Jeseníky atraktivní?

- Ano
- Ne
- Nevím

9) S kým nejraději navštěvujete Jeseníky?

- Sám/sama
- S přáteli
- S rodinou
- S partnerem/kou
- Nenevštívil/a jsem Jeseníky

10) Jakou dobu jste nejdéle strávil/a v Jeseníkách?

- Jeden den (bez přenocování)
- 1-3 dny
- 4-7 dní
- 8 a více dní
- Žádnou dobu

11) Proč jste navštívil/a Jeseníky?

- Letní turistika
- Zimní turistika
- Lázeňská turistika
- Nenevštívil/a
- Jiný důvod

12) Jaký způsob ubytování preferujete?

- Na farmě
- Na chatě
- V rodinném penzionu
- V samostatné chatce
- V kempu
- Na druhu nezáleží
- Jiný způsob ubytování

13) Máte oblíbené lyžařské středisko v Jeseníkách?

- Ano
- Ne

14) Pokud ANO, jaké?

15) Navštívil/a jste některé z lázní v Jeseníkách? Které?

- Lázně Velké Losiny
- Lázně Bludov
- Lázně Karlova Studánka
- Preissnitzovy lázně Jeseník
- Lipová-lázně
- Nenavštívil/a

16) Jaká je Vaše oblíbená turistická atrakce v Jeseníkách?